

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

**UYUŞTURUCU MADDE BAĞIMLILIĞI
VE YENİ BAĞIMLILIK TÜRLERİNİN
ARAŞTIRILARAK BAĞIMLILIĞIN
NEDENLERİNİN VE ALINACAK
TEDBİRLERİN TESPİT EDİLMESİ
MAKSADIYLA KURULAN MECLİS
ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

**MERSİN ÇALIŞMA ZİYARETİ TOPLANTI
TUTANAKLARI**

19 Mart 2018 Pazartesi

MERSİN VALİLİĞİ ÇALIŞMA ZİYARETİ TOPLANTISI

MERSİN AMATEM ÇALIŞMA ZİYARETİ TOPLANTISI

MERSİN HİLTON OTEL ÇALIŞMA ZİYARETİ TOPLANTISI

MERSİN VALİLİĞİ ÇALIŞMA ZİYARETİ TOPLANTISI

19Mart 2018 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.00

BAŞKAN: Yılmaz TEZCAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: Kerem Ali SÜREKLİ (İzmir)

SÖZCÜ: Gökçen ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya)

KÂTİP: Lütfiye İlksen CERİTOĞLU KURT (Çorum)

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU – Çok değerli milletvekillerimiz ve Meclisimizden buraya gelen değerli arkadaşlar, kıymetli basın mensupları; bugün düünden itibaren ilimizde uyuşturuu madde bağımlılığı ve bağımlılığa sebep olan nedenleri araştırmak üzere kurulan Meclis araştırma komisyonu üyelerimizi ilimizde misafir etmekten büyük bir memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum. Kendilerine hoş geldiniz diyorum. İnşallah, çalışmalarında başarılar diliyoruz. Ümit ediyorum ki bu önemli konunun çözülmesi konusunda yapacakları çalışmalar bütün ülkemiz açısından önemli faydalar sağlayacaktır, önemli açılımlar meydana getirecektir, çözüm açısından çok faydalı olacaktır. Ben bu manada kendilerine hoş geldiniz diyor, çalışmalarında başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Valim, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım, Türkiye Büyük Millet Meclisinden bizlerle buraya kadar gelen değerli uzman arkadaşlar, kıymetli basın; ben de Sayın Valimize misafirperverliği için öncelikle teşekkür ediyorum.

Tabii, sözlerime başlamadan önce Zeytin Dalı Harekâtı nedeniyle Afrin’de gerçekleştirilen insani ve barışçıl operasyonda emeği geçen ve başarılı bir şekilde bu operasyonu tamamlayan bütün güvenlik güçlerimize, askerlerimize, Mehmetçik’lerimize buradan şükranlarımızı, teşekkürlerimizi iletiyoruz. Başarılarının devamını diliyoruz. Allah onların ayaklarına taş değdirmesin diyorum. Şehitlerimiz oldu, şehitlerimize Allah’tan rahmet, gazi ve yaralı askerlerimize, Mehmetçik’lerimize de acil şifalar diliyorum.

Bugün sabah itibarıyla eski bakanlarımızdan Hasan Celal Güzel’in vefat ettiğini üzüntüyle öğrendik. Gerçekten çok büyük bir değerdi, büyük bir devlet adamıydı. Onu da buradan saygıyla, minnetle anıyorum. Allah rahmet etsin dileklerimi iletiyorum. Yakınlarına, sevenlerine başsağlığı diliyorum.

Sayın Valim, 2 Kasım 2017 tarihinde 4 siyasi partinin oy birliğiyle kurmuş olduğu Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksudıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonumuz 10 Ocak 2018 tarihinden bu yana çalışmalarına devam ediyor. Türkiye Büyük Millet Meclisinde gurubu bulunan 4 partiden yaklaşık 12 milletvekili arkadaşımız Komisyonumuzda yer alıyor. Bunların içerisinde 7 AK PARTİ’li, 3 CHP, 1 MHP ve 1 de HDP’li milletvekili arkadaşımız var. Bugün buraya diğer milletvekili arkadaşlarımızın programları nedeniyle 5 milletvekiliyle geldik. Müsaade ederseniz milletvekili arkadaşlarımızı da sizlerle tanıştırmak istiyorum. Komisyonumuzun Kâtibi Çorum Milletvekilimiz Sayın Lütfiye İlksen Ceritoğlu Kurt, Gaziantep Milletvekilimiz Sayın Akif Ekici, Uşak Milletvekilimiz Sayın Alim Tunç ve Kütahya Milletvekilimiz Sayın Mustafa Şükrü Nazlı. Çok önemli bir konuda çalışmalara başladık.

Malum, biliyorsunuz, madde bağımlılığı bir bireyin, bir toplumun değil, bütün bir ülkeyi ilgilendiren bir hastalık, kangren olmuş bir hastalık ve kişilerin, bireylerin özellikle beynini etkileyerek Dünya Sağlık Örgütü'nün tabiriyle bir “beyin hastalığı” hâline geldi. Maalesef, buna bulaşan genç neslimizi hızlı bir şekilde kaybediyoruz. Tedavisi gerçekten zor. Bütün dünyada baktığımızda gün geçtikçe farklı bir formülle, farklı bir maddeyle karşı karşıya kalıyoruz. Bundan on sene önce sentetik kannaboidleri duymamıştık; bonzai gibi, Jamaika bonzai gibi birtakım amfetaminler gibi yüzlerce formül ortaya çıktı ki bunların yakalanması, tespit edilmesi hakikaten çok zorlaştı. En riskli ülkelerden birisi ne yazık ki Türkiye çünkü şu güne kadar dünyadaki afyon uyuşturucu üretiminin, özellikle doğal uyuşturucu üretiminin yüzde 95'i ne yazık ki doğudan, en çok Afganistan'dan olmak üzere Türkiye üzerinden Avrupa'ya gidiyor. Bunların ayrıntılarını tabii biz bugün saat iki civarında Uyuşturucu Madde İl Koordinasyon Kurulumuzla paylaşacağız. Ama Türkiye'nin ne kadar riskli bir bölgede olduğunu özellikle ifade etmek için bunu söylüyorum. “Sentetik kannabinoid” dediğimiz fabrikayla formülün üzerinde değişiklik yapılarak Türkiye üzerinden özellikle Batı'dan, Belçika'dan, Hollanda'dan, Avrupa'dan ülkemiz bir hedef hâline getirilmiş. Buradan da Arap ülkelerine ne yazık ki gidiyor. Burada en önemlisi arzın ve talebin engellenmesi, ne yazık ki bu hastalığa yakalanmış çocuklarımızı, gençlerimizi kurtarmak için mutlaka tedavi şart. Tedaviyle bunu ortadan kaldıramıyoruz, tedavi sonrası süreci de mutlaka çok iyi yönetmemiz gerekiyor. O noktada da rehabilitasyonun ne kadar önemli olduğunu hepimiz biliyoruz.

Bizim buradaki ziyaretimiz cumartesi günü Gaziantep'le başladı. Şu anada kadar 9 toplantı yaptık ve toplam 69 kişiyi dinledik. Komisyonumuzda özellikle bilim adamları, STK'lardan bu işle uğraşan “ex-user” dediğimiz, daha önce kullanmış, bırakmış ve kendini bunun tedavisine adanmış vatandaşlarımızın kurduğu derneklerin yöneticileriyle bir araya geldik, Yeşilayla bir araya geldik, çeşitli bakanlıklarımızın mücadelesi söz konusu, biliyorsunuz. Özellikle Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu oluşturuldu. Bir Başbakan yardımcımızın başkanlığında, daha önce 8'ken şu anda 11 bakanlığımızla beraber çok ciddi, ülke çapında mücadele devam ediyor. Bu 69 kişi dinlemeden sonra, sahada özellikle kırmızı hatta olan, çok riskli olan illerimiz, İstanbul, Adana, Mersin, Gaziantep, Antalya, İzmir, Ankara gibi, bu illerimizde de sahada nasıl çalışmalar yapılıyor, kurumlarımızın, kuruluşlarımızın yaptığı bu özverili çalışmaları yerinde incelemek amacıyla bu ziyaretimizi gerçekleştiriyoruz. Amacımız, bir, bu illetten, bu hastalıktan gençlerimizi, neslimizi, geleceğimizi korumak istiyoruz. Sizlerin de inşallah öğleden sonraki toplantıda özellikle Valiliğimizin, yerel yönetimlerin, kamu kurum ve kuruluşlarımızın, STK'larımızın Mersin özelinde neler yaptıklarını öğrenmek istiyoruz. Bilgi paylaşımı, tecrübe paylaşımı yapmak istiyoruz. Gaziantep'te de çok güzel bir toplantımız oldu, çok verimli oldu. Özellikle Valiliğimizle, Büyükşehir Belediye Başkanımızla ve kurum amirleri müdürlerimizle orada ziyaretlerimizi gerçekleştirdik. Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin yapmış olduğu önemli bir rehabilitasyon merkezini ziyaret ettik, AMATEM'i ziyaret ettik, nihayetinde bir farkındalık oluşturacağız. Burada özellikle sosyal medya, televizyon ve gazetede çalışan arkadaşlarımızın sosyal medyadan görsel ve yazılı basınımızın çok önemli görevleri düşüyor. Bu farkındalığı mutlaka bir millet olarak sağlamamız gerekiyor.

Bir de daha önce mesela “uyuşturucu” gibi, “altın vuruş” gibi, insanlarda böyle olumluluk ifade eden sözlerin basın yayın aracılığıyla da yayılmaması noktasında düşünceler var, düşüncelerimiz var. Biz de madde bağımlılığı olarak söylüyoruz. İnsanların aklına getirmemeye ve bunun zararlarını özellikle anlatmaya çalışıyoruz. Arzın, talebin engellenmesi, tedavi ve rehabilitasyon. İşte, bu sac ayaklarını bir araya getirirsek inşallah hep birlikte başarılı olacağız.

Bizim toplam bir aylık ek süreyle dört aylık bir çalışma süremiz var. Bu Komisyonumuz dört ay sonunda bir rapor hazırlayacak. Değerli basın mensuplarına da buradan söylemekte fayda görüyoruz. Bu hazırladığımız raporu Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Sayın İsmail Kahraman'a

sunacağız ve sonra da Türkiye Büyük Millet Meclisine arz edeceğiz ve kamuoyuyla paylaşacağız. İnşallah, temenni ediyoruz, bütün milletvekili arkadaşlarımızla beraber özverili bir şekilde madde bağımlılığının ülkemizin gündeminden çıkartılması için alınması gereken bütün önlemlerin, tedbirlerin en kısa zamanda alınması hususunda çalışmalarımızda başarılı olmamızı diliyoruz. Ben tekrar sözlerimi tamamlarken misafirperverlik için teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU – Teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati: 10.12

MERSİN AMATEM ÇALIŞMA ZİYARETİ TOPLANTISI

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.30

BAŞKAN: Yılmaz TEZCAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: Kerem Ali SÜREKLİ (İzmir)

SÖZCÜ: Gökçen ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya)

KÂTİP: Lütfiye İlksen CERİTOĞLU KURT (Çorum)

MERSİN AMATEM KLİNİĞİ PSİKİYATRİ UZMANI DR. OĞUZHAN DOĞAN – Yaklaşık iki yıldır, açıldığından bu yana burayı tedavi merkezi olarak geliştirmeye çalışıyoruz, Alkol ve Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezi olarak. Elinizdeki notlar bu sürecin kısa bir özeti; kısa istatistikler ve AMATEM’i tanıtıcı bir broşür. Bununla birlikte, AMATEM’i toplumun diğer kesimlerine tanıtmaya çalışıyoruz.

Burada, sunum sırasında iki temel noktaya dikkatinizi çekmek istiyorum: Bir, AMATEM’in genel yapısı ve bir AMATEM süreci; bağımlılığın tedavi süreci nasıl olmalıdır, biz AMATEM olarak neresinde duruyoruz, bu süreç sonrasında nereye gitmelidir, bununla ilgili noktalara dikkatinizi çekeceğim. İkincisi, “tedavi” kavramı; yani “tedavi” dediğimiz zaman biz ne anlıyoruz, “tedavi”yle kastettiğimiz şey nedir, bunları anlatmaya çalışacağım.

İlk olarak “bağımlılık” kavramından söz edelim. Bağımlılık kişinin kendisine veya çevresine zarar vermesine karşı, kontrolsüz bir şekilde herhangi bir maddeyi kullanması ya da bir davranışı sürdürmesidir. Bağımlılıktaki en temel nokta, kişinin kontrolünü kaybetmesidir. Mesela, alkol konusunda kişi “Bir bardak alkol alacağım.” derken beş bardak, altı bardak, yedi bardak alıyorsa demek ki kontrolü yitiriyor; burada bir bağımlılık sürecine gidiş var demektir ya da bir genç internet başında bir saat vakit geçirecek ama bu davranış üç saate, dört saate uzuyorsa bu da bağımlılık konusunda bize uyarıcı olmalıdır. “Kontrolün kaybolması” diye kısaca özetleyebiliriz.

Bağımlılık ve yaygınlıkla ilgili dünyada Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç ile Mücadele Örgütünün her yıl yayımladığı raporlar var, bunlardan uzun uzun söz etmeyeceğim. Sadece, dünyada da bağımlılık çok önemli bir sorun; 20 yetişkinden 1’i mutlaka madde denemiş. 2014’te en az bir defa uyuşturucu kullanan yetişkin sayısının 250 milyon kişi olduğu tahmininde bulunuluyor; 29 milyon insanın da uyuşturucu nedeniyle çeşitli sağlık sorunları yaşayacağı kaydedilmiş. Buradaki vurucu nokta: Bağımlılık hastalarının altında 1’i tedaviye geliyor.

Bize nasıl yansıyor bu durum? Biz Mersin’de ne hissediyoruz? Biz, tabii, bize gelen hastalarla ilgili birtakım bilgileri alıyoruz. Alanda neler oluyor, bitiyor; bu daha çok sosyal çalışmacıların konusu fakat biz alanda da ne olduğunu merak ettiğimiz için, böyle uyuşturucu bağımlılarının ya da uyuşturucu sorunu olanların yüksek olduğu yerlerden muhtarları davet ettik buraya. Biz de gerçekten -bu altında 1’den- önemli bir kısma ulaşamadığımızı düşündük. Bu gerçekler bizim ülkemizde de mevcut diye düşünüyoruz.

Yine, 207 bin kişinin uyuşturucuyla nedeniyle hayatını kaybettiği bildirilmiş; bunlar resmi rakamlar, daha fazlası olabilir. Damar yoluyla madde kullanan 7 kişiden 1’inin HIV virüsü taşıdığı, 2 kişiden 1’inin de Hepatit-C hastası olduğu açıklanmış. Buradaki bizim oranlarımız; henüz HIV’e rastlamadık fakat damar yoluyla madde kullananların yaklaşık üçte 1’inde Hepatit-C virüsüne rastlandı; yani, oranlarımız biraz daha düşük.

Şimdi, Türkiye’de ve dünyada alkol ve uyuşturucu madde alım oranları hızla artmakta, maddeye başlangıç yaşı düşmekte; bu, herkesin ortak gözlemi. Öncelikle, koruyucu sağlık hizmetleri olmak zorunda ama tabii ki madde bağımlısı hastanın da tedavi olması için iyi bir psikiyatrik tanı, tedavi protokolünün olması zorunlu.

Yine, “halk sağlığı” yaklaşımı bağımlılıkla mücadelede en temel noktamız olmalı. Halk sağlığı koruyucuları, halk sağlığı uzmanları bu konuda en önemli görev düşen kesim oluyor.

Bağımlılık tedavisinin nasıl yapılması gerekiyor, biz nasıl yapıyoruz, buna kısaca göz atalım. Şimdi, etkin tedavi farklı ihtiyaçlara yönelik olmalı, uzun süreli olmalı, tıbbi ve psikososyal tedavi içermeli, tedaviye kolay ulaşım olmalı ve seçenek sunmalı. Yani, bir bağımlılık hastası “Ben AMATEM’de yirmi dört gün yatmayacağım.” ya da “Evimde bağımlılık tedavisi olacağım.” dediği zaman ona uygun bir tedavi sunmalı; evsiz, dışarıda yaşayan, aile desteği olmayan bir birey “Benim AMATEM’de daha uzun süre yatmam gerekiyor, dışarı çıkarsam maddeye başlama riskim yüksek.” derse onu iki ay tedavi altında tutmamız gerekiyor. Kişiyi göre, farklı ihtiyaçlara yönelik yapmamız önemli. Kesitsel olmamalı, uzunlamasına takip etmeliyiz hastayı. Tedaviye kolay ulaşmaları gerekiyor; bu konularda AMATEM’ler ücretsiz ve çok önemli bir katkı sağlıyor bu tedaviye. Seçenekler sunmalı; kişiye ilaç tedavisine, implant tedavisine, rehabilitasyon tedavisine, ne bileyim, başka türlü tedavilere de ulaşma olanağı vermeli. Bu bakımdan, şu anda yeri gelmişken söyleyeyim: Bir kokain aşısı var, yurt dışından transfer geliyor şu anda, yurt dışı ilaç kapsamı içinde. Bu kokain aşısı, yaklaşık dokuz aylık koruyuculuğu olan, 12 milyar değerinde bir aşı. Bir kokain hastası ortalama günde 300 milyon harcamakta; bunu daha çok aileler harcamakta, onu da vurgulayayım, hasta pek harcamıyor. O nedenle, bu aşığı da, bu ilacı da geri dönüşüm kapsamına alırsak önemli bir toplumsal fayda sağlayacağımızı düşünüyorum. Aşığı kullanan bir kişide kokain artık etkili olmuyor; kokain olsa bile etkisi olmadığı için hiç kokain...

ALİM TUNÇ (Uşak) – Başka bir uyuşturucu... Kokainden tekrar eroine geçti?

MERSİN AMATEM KLİNİĞİ PSİKİYATRİ UZMANI DR. OĞUZHAN DOĞAN – Genellikle eroinden kokaine geçiş oluyor, sonra kokain sorun hâline gelmeye başlıyor. Öyle hastalarımız var burada, gözleminiz doğru, birinden birine geçiş sık oluyor hastalarda. Hastaya bir ideal amaç yaratmadan maddeden uzaklaştırmak zor. Teşekkür ederim katkınız için.

Bizdeki durum: Birden fazla kurum var, kamu-özel kurumları, belediyeler; birden fazla başlıkta hizmet var, işte, danışma merkezi, tedavi merkezi, rehabilitasyon merkezi. Verilen hizmetler standartlara uygun olmayabiliyor, işte, bunun belli bir işleyiş kılavuzu var. Herkes bir şeyler yapmak istiyor içten fakat bir program çerçevesinde değil.

Bağımlılık tedavisindeki hizmet bileşenleri: Bir, erken tanı ve yönlendirme. Erken tanı ne demek? Herkes -okulda öğretmen, işte, evde anne ve baba, dikkatli bir babaanne vesaire- çocukta, gençteki davranış değişikliklerini fark edebilir; yani, sinirli olur, çok para harcamaya başlar, okulu asmaya başlar vesaire; bu bağımlılık için bir uyarıcı olmalıdır. Erken tanı, bu açıdan, bütün toplumun görevidir; herkes bu erken tanıyı dikkatle değerlendirmek zorunda. Yönlendirecek, yönlendirdiği zaman danışman hizmeti bunu değerlendirecek: Bu bir tıbbi sorun mu, danışmanlıkla çözülebilecek bir sorun mu yoksa gerçekten profesyonel bir yardıma mı ihtiyaç var? Bu bir tıbbi hastalıkta, danışmanlık düzeyini de aşarsa o zaman bize gönderecek: Arındırma ve rehabilitasyon, AMATEM bu noktada duruyor. AMATEM’den sonra da bu kişinin tekrar topluma sosyal entegrasyonu -zamanını planlama, yapılandırma, işte, bir şeye üretken çaba gösterme- sürecine girmesi gerekiyor; işsizse iş sahibi, evsizse ev sahibi olması gerekiyor, düzenli bir gelire ihtiyacı oluyor. Bu da sosyal uyum kapsamında değerlendiriliyor.

BAŞKAN – Doktor Bey, şimdi, biz, tabii, toplantılar yaptık; hocalarımızı, akademisyenleri dinledik. Burada, Mersin AMATEM’inde ne yapıyoruz? Tedavi ettiğimiz hastalarımızın tedavi sonrası süreçlerini takip ediyor muyuz? Bunların yüzde kaçını arındı? Arındıktan sonra, diyelim ki, bir sene sonra bunların takibini nasıl yapıyoruz, yapabiliyor muyuz? Bu konuları özellikle Mersin özelinde anlatırsak...

MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRÜ DR. SİNAN BAHÇACI – Pratiğine in.

MERSİN AMATEM KLİNİĞİ PSİKİYATRİ UZMANI DR. OĞUZHAN DOĞAN – Evet, çok iyi anladım. Şimdi, şöyle: Şu süreçte biz bir istasyonuz; bütün çerçeveyi görme imkânımız yok. Yani, buradan hasta taburcu olduktan sonra bizim işimiz: Artık rehabilitasyon kurumlarına devredilmesi gerekiyor. Yani, oradan sonra... Biz tedavi edici bir kurumuz.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Rehabilitasyon kurumunuz var mı?

MERSİN AMATEM KLİNİĞİ PSİKİYATRİ UZMANI DR. OĞUZHAN DOĞAN – Kurumumuz yok. Sağlık Bakanlığının bu tür çalışmaları var.

MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRÜ DR. SİNAN BAHÇACI – Şöyle, yani, orada rehabilitasyon bölümünde ve sosyal uyum (reintegrasyon) bölümünde şu anda Valilikle birlikte yürüttüğümüz bir proje var, Hayata Gülümse Projesi; onunla ilgili, arzu ederseniz, bir binamızın tadilatını tamamladık. Uyum için 150 kişinin tespitini yaptık; onlar AMATEM’de tedavi gördükten sonra kayıtlarını buraya yaptırıyorlar; orada altı ay, bir yıl süreyle eğitim aldıktan sonra... Tabii, orada da çalışmada bizim paydaşlarımız var; İŞKUR var, belediyeler var, Ticaret Odası, meslek odaları var. Bunların her birinin daha önceden, bu projenin öncesinde kendi görev alanları tanımlandı ve il müdürleriyle, yetkililerle bu imza altına alındı.

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Yataklı merkez mi?

MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRÜ SİNAN BAHÇACI – Yataklı değil; günlük, ayakta gidip gelinen bir merkez. Uğraşı terapileri yapılacak; mesela, meslek edindirilecek. Meslek edindikten sonra bu kişi hangi mesleği öğrenmişse o ilgili meslek kuruluşuna biz bu şahsı göndereceğiz ve orada işe kavuşmuş olacak.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Bu, çocuklar için mi, yetişkinler mi?

MERSİN AMATEM KLİNİĞİ PSİKİYATRİ UZMANI DR. OĞUZHAN DOĞAN – Yetişkinler için.

MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRÜ DR. SİNAN BAHÇACI – Yetişkinler için tabii, çocuklar için değil. O arada da, tabii, o merkezde 20 bin kişinin de farkındalığının oluşması için eğitim çalışmalarımız da olacak. Yani, bir taraftan bu enetrasyon, bir taraftan da eğitim çalışmalarımız devam edecek efendim.

MERSİN AMATEM KLİNİĞİ PSİKİYATRİ UZMANI DR. OĞUZHAN DOĞAN – Söz ettiğimiz bütün konular yetişkinlerle ilgili. Çocuk-ergen ayrı bir konu tabii, daha özel bir konu.

BAŞKAN – ÇEMATEM yok değil mi Mersin’de?

MERSİN AMATEM KLİNİĞİ PSİKİYATRİ UZMANI DR. OĞUZHAN DOĞAN – ÇEMATEM yok, yataklı ÇEMATEM birimi yok. Tarsus’ta ayaktan bir ÇEMATEM birimi var, o şekilde.

Şimdi, süreç şöyle -devam edelim- bu konuda danışmanlık aldığınızı anladım ama aynı şekilde, bizim de görevimiz bir yerde bitiyor çünkü toplumu dönüştürmeye imkân yok. Bazen o işlere de el atıyoruz ama gücümüz sınırlı.

Tedavi sürecine geleyim. Tedavi sürecinde tedavi kavramı olarak şöyle bir şey yaptım; bu önemli bir slayt çünkü her yerde karışımıza çıkacak: “Nasıl tedavi oluyorlar?”

Şimdi, çekirdekte “bir madde kullanıcısının hayat boyu madde kullanmaması” var. Nihai hedefimiz bu: Hayat boyu madde kullanmasın.

Ondan sonraki halka “belli bir süre madde kullanmaması” olabilir; mesela maddeyi bıraktı, üç yıl madde kullanmadı, sonra tekrar başladı.

Sonraki süreç “zararı azaltmak”; kişi enjektörle madde kullanıyor, dedik ki: “Maddeyi enjektörle kullanma, burundan kullan, bu şekilde kullanabilirsin çünkü enjektörle Hepatit bulaşıyor, HIV bulaşıyor.” Bu da bir seçenek.

“Kontrollü madde vermek.” Kişiyi maddeden vazgeçiremiyoruz; madde almak için suç işliyor, bir şeyler yapıyor, ailesini şey yapıyor, “Devlet kontrollü madde versin.” Bu da bir yöntem. Komplikasyonu varsa, kişi her ne yapıyorsa yapsın biz komplikasyonu tedavi ederiz; çıkacak sorunu tedavi edeceğiz.

Bütün bunlar dünyada uygulanıyor şu anda, yani her kişiye göre değişik bir tedavi yaklaşımı yapılıyor. Bizim burada “tedavi” kavramından anladığımız: Zararı azaltmak, yani kişinin madde kullandığı süreyi azaltmak ve komplikasyonlar gelişmesini engellemek. Bu nedir? Farkındalık, tedavi, rehabilitasyon ve madde kullanmadan geçirilen süreyi artırmak. Yani kişi 20 yaşında madde kullanıyor; bundan sonra madde bağımlısı hastasıdır, yirmi yıl; şeker hastalığı gibi düşünün. Bu kişinin iyileştigiğine dair belirtimiz nedir? Madde kullanmamak.

Peki, ne kadar süre madde kullanmazsa bu kişiyi iyileşmiş kabul edeceğiz? Tıbbi literatür olarak bir yıl; kişinin bir yıl madde kullanmaması kalıcı remisyon kabul edilir; bir yayın yapacaksanız, bir tıbbi atıfta bulunacaksanız bir yıllık bir süreci kastedersiniz. Ama bizim burada önemsedığımız şey: Kişinin yaşamından bundan sonraki kalan kısmının önemli bir bölümünde madde kullanmaması. AMATEM böyle bir noktada devreye giriyor.

Biz AMATEM’imizi 6 Haziran 2016’da, sıcak bir Haziran günü açtık. Dışarıda çok yoğun bir hasta birikimi vardı. Önceden 9 yataklı Mersin Devlet Hastanesinde bir AMATEM vardı fakat, tabii, yeterli değildi; iki sayfalık bir randevu listemiz vardı. Servet Hanım -hastanemizin sorumlu hemşiresi-oranın sorumlusuydu, o listeyi hatırlar. Birden bir akına uğradık ve iki servis açacakken dört servisi birden açtık. Binası Yenışehir Belediyesi tarafından yapıldı. Mersin Valiliğinin himayesinde, Kamu Hastaneleri Birliği denetiminde Mersin Hastanesi Başhekimliği tarafından açıldı; daha sonra da, geçen yılın şubat ayında da Toros Devlet Hastanesine sevk edildi.

AMATEM 50 yataklı bir AMATEM; Türkiye’nin 3’üncü büyük AMATEM’idir, ruh sağlığı hastalıklarından bağımsız en büyük AMATEM’dir burası. Dört adet servisimiz var. 30’ar kişilik 3 konferans salonumuz var, birinin içinde bulunuyoruz. Denetimli serbestlik hizmeti veriyoruz. Laboratuvarımız gayet iyi çalışıyor. Sosyal uğraş alanlarımız var. Fotoğrafları burada, birazdan göreceksiniz. Personel olarak da 2 psikiyatri uzmanıyız. Bize destek sağlayan diğer önemli bir personel listemiz var; kırmızı olanların artırılması gerekiyor, bu konuda destek alacağız.

Tedavi sürecinde de, biz burada Mersin AMATEM’de ne yapıyoruz? Önce kişiyi maddenin etkisinden arındırıyoruz, psikoöğitime veriyoruz. Yani, bir madde hastasının en önemli tedavisi psikoöğitim süreci, yani yaşantısıyla ilgili bir dönüşüm yaratması; dönüşüm yaratmadan maddeden uzak kalması zor. Burada psikoöğitim alan hastayı artık ileri aşamaya, rehabilitasyona ilerleteceğiz. Rehabilitasyon derken ne diyoruz? Madde kullanım hastası sabah kalkıyor, madde kullanıyor ve bütün gününü madde kullanarak geçiriyor; yaşamını planlama, yapılandırma, bir şey üretme, birilerine destek olma, kendi öz bakımını yapma, bu tür şeyleri yok. Rehabilitasyonda bunu sağlayacak hasta; sabah uyanacak, tıraşını olacak, gidecek bir uğraşa katılacak, bir eğitime katılacak, öğlen yemeğini yiyecek, akşam farklı bir etkinliğe katılıp o düzeni değiştirecek; ondan sonra bir meslek kursuna gidip meslek kursunda uyum sağlayacak, bir mesleğe adapte olacak. Bizim işimiz bu noktadan sonra biraz rehabilitasyona doğru kayıyor.

Psikoeğitim, deneyimli psikologlar tarafından verilen bir eğitim; kısaltılmışı: SAMBA, Sigara, Alkol, Madde Bağımlılığını Tedavi Protokolü. Bağımlılıkla ilişkili kavramlar... Yani, kısaca şöyle: Kişiler esrarın şizofreni yaptığını bilmiyorlar -esrar yüzde 15-20 oranında şizofreni yapar, yüzde 30-40 oranında bağımlılık yapar- bilmedikleri için esrar zararsız bir şeymiş gibi tüketiyorlar. Esrar bütün maddelere geçiş maddesidir. Bu bilgiyi alan bir kişinin değişimi daha kolay olmaya başlıyor. İşte, bağımlılıktaki tedavi kavramı ne demektir? Değişim süreci vesaire, böyle yapılandırılmış yaklaşık 24 oturumluk bir eğitim var. Psikolog Şerif arkadaşımız, Gökhan arkadaşımız o eğitimleri veriyorlar; bayağı da deneyim kazandılar. Burada, yine, bir eğitim görüyorsunuz. Ailelere tabii bir psikoeğitim veriyorlar. Ailelerle ilgili en büyük handikabımız -Mersin’de de, bütün dünyada da bu- “AMATEM’e yattı ve bütün sorunlar çözüldü.” zannediyor aileler, büyük bir umut besliyorlar. Tabii, çok trajik süreçlerden geçiyorlar, haklı olarak. Fakat biz hastalara yatışla her şeyin çözülmeyeceğini, elimizden geleni yapacağımızı ama tekrar yatışların olabileceğini, tekrar madde kullanabileceğini, bunun dünyanın sonu olmadığını, tekrar madde kullandığı zaman vakit geçirmeden bize başvurması gerektiğini izah ediyoruz; aile de rahatlıyor bu şekilde, bir daha kullanırsa hemen umutsuzluğa ve öfkeye kapılmıyor. Kişi tedavi sürecine tekrar girmeye çalışıyor. Bu açıdan ailelerin eğitimi de önemli, biz burada bunu da yapıyoruz.

Uğraş etkinliklerimizde de, işte, ahşap boyama, takı tasarımı, yetenekli şeylerimiz var, bunları kimi zaman sergiliyoruz. Kitaplığımızda, kitapla ilgili hastalar var. 50 hastanın yaklaşık 10-15’i kitap meraklısı oluyor, onlar da kitaplığımızdan faydalanıp kitaplarını okuyorlar.

Denetimimizi, hukuki olarak, tedaviye zorlanan hastaları denetimli serbestlik kapsamında görüyoruz. Denetimli serbestlik hizmetinin çok faydası var, bunu da ifade edeyim; yani, bireyleri hukuki olarak zorlamak bu konuda farkındalığını artırıyor, bunun olumsuz bir süreç olduğunun farkına varmasını sağlıyor; doktorla, hekimle, sağlık profesyoneliyle yüzleşmesini sağlıyor ve büyük oranda da madde kullanmaktan uzaklaşıyorlar denetimli serbestlikteki arkadaşlarımız.

Şimdi, haziran ayında açıldık dedik. Bu, Mersin Devlet Hastanesindeki 2015 istatistiklerimiz. 2017 yılında 10.607 başvurumuz var; yani bu, mükerrer başvuruları da içeriyor. Ortalama Mersin’de yaklaşık 4-5 bin kişilik bir madde bağımlısı grubuna hitap ettiğimizi düşünüyoruz; bunların erkek-kadın 18 yaş altı oranları slaytta, yansımış. Kadın hastalar yüzde 5-10 dolayında. Türkiye’de kadın hastalar için kurulmuş bir AMATEM yok, kadın hastalarımız tedaviye ulaşma konusunda ne yazık ki biraz mağdurlar. Burası 50 yataklı ve 50 yatak bütün hastaların birbiriyle iletişim kurdukları bir alan. Kadın hastaları yatırdık bir dönem, iki, üç ay boyunca fakat sorunlar büyüdü ve tedavi sürecini iyi yürütemediğimize karar verip kadın hastaları diğer hastanelere yatırmaya başladık, genel psikiyatri kliniklerine. Bu sorunu böyle çözdük ama Türkiye’de kadın hastalara yönelik bir AMATEM yok, bunu da vurgulamak isterim. Biz, inşallah, burada yaptırırsak orada da hizmet vereceğiz. Poliklinikler, yine, böyle. Bunlar 2015, 2016, 2017, 2018... 2017 bizim tamamen hizmet verdiğimiz bir yıl, 2016’da altı ay hizmet verdik, 2018’de de sadece iki ay geçti.

Biz burada Mersin AMATEM olarak sadece Mersin özeline hizmet vermiyoruz; bütün Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu, İç Anadolu’dan hasta alıyoruz; Niğde’den, Van’dan, Urfa’dan, Şırnak’tan, Silopi’den korkunç bir şekilde hasta geliyor buraya. O yüzden, randevu sürelerimiz biraz uzuyor olabilir.

Tedavi kavramında erken remisyon, kalıcı remisyonla gittik.

Şimdi, “iyileşme” kavramından ben farklı başlıklar açmak istiyorum: Bir hasta iyileşince kişisel bir faydası var, yani sağlığını kazanıyor ve sağlığını uzun süre devam ettirme şansına erişiyor. Toplumsal bir faydası var; ailesinden başlayarak topluma yük olmaktan kurtuluyor. Hukuki faydası var -hukuk sistemimizi çok sık meşgul ediyor bu hastalar- hukuk sisteminin yükünü azaltıyor. Ve ahlaki fayda var; bu, ahlaki yıpranmanın önemli bir parçası, hastalar madde kullandıkları dönemde ahlaki yıpranmışlıklar yaşıyor. Böyle bir katkısı da var.

Biz iyileşme olarak hastalarımızın, bütün bunların ışığında, bize gelen hastaların yüzde 50’sinin iyileştiğini düşünüyoruz. Bu bir istatistik değil, bir ilk bakış hissi diyeyim, öyle söyleyeyim ama en az yüzde 50’si olduğunu düşünüyorum ben. Yani, bu yüzde 50 hastamız bir yıldır artık madde kullanmıyor.

İhtiyaçlarımız: Kadın ve çocuklar için AMATEM dedik. Rehabilitasyon hizmetlerinin mutlaka geliştirilmesi gerekiyor; yani, tedavi ediyoruz, burada her şey iyi, yolunda gidiyor yani bir sıkıntı olmuyor ama dışarıda başka bir şey var, başka bir dünya var. Biz, bu anlamda, kendi yaşımda da kavrunmak istiyoruz. “Akıllı Uğraşlar” diye bir SODES Projesi yaptık, Kalkınma Bakanlığından destek aldık. Gelecek ziyaretiniz olursa daha böyle çanak çömlek atölyeleri, seramik atölyeleri, müzik atölyeleri, dokuma atölyeleriyle sizi karşılayabiliriz. Sportif yönü var; yine, hastalarımız bu kapsamda değişik etkinliklere katılacaklar. Mersin Valiliğinin Hayata Gülümse Projesi... Böyle bir ihtiyaç olduğu için bu projeler ortaya çıkıyor. Yani, şu anda bu daha çok rehabilitasyon ve sosyal entegrasyon projesi. Biz de AMATEM olarak 150 hastamızı, uygun hastayı bu süreçte entegre edeceğiz; onların rehabilite olmasına ve bir iş gücü sahibi olup topluma faydalı olmalarına katkıda bulunacağız.

Bütün AMATEM’lerin şeyleri bellidir. “AMATEM bahçesinde hasta madde kullandı. İçeriye madde girişi olmuş, kriz geçirdi.” vesaire; biz bunları da çok yaşamak istemiyoruz ama bu, AMATEM’lerin kaderi. Bu nedenle, Narkotik Suçlarla iş birliği yapıyoruz; köpeklerle düzenli arıyorlar, uyuşturucu ticaretini engellemeye çalışıyorlar, bu noktada da başarı sağladılar.

İŞKUR’la bir protokol yapmak üzereyiz. Bizden sürekli oraya hasta gidecek; hastaların, meslek kurslarına katılıp, daha sonraki süreçte meslek kazanmaları kolaylaşacak. Bir de AMATEM’e gelip iş ve meslek edinme konusunda bize eğitim verecek İŞKUR’un temsilcileri.

Hedeflerimiz: İnsana saygılı, güler yüzle tedavi veren, madde bağımlılığı konusunda toplumsal farkındalık geliştiren, tedavi konusunda yetkin, kültürüyle diğer sağlık birimlerine örnek olabilecek bir AMATEM. Tabii, daha çocuk bir AMATEM bizimki, iki yıllık bir AMATEM. Bu konuda yol aldık, daha gideceğimiz çok fazla yol var.

Benim 3 yaşında bir oğlum var, ona bu kitabı almıştık, bunu okurken uyuşturucuyla mücadele konusunda bana çok fazla çağrışım yaptı. Yani, uyuşturucuyla mücadelede sabırlı, sakin bir şekilde yürümek gerekiyor, inatçı olmak gerekiyor yoksa bu, nükseden bir hastalık, gittikçe büyüyecek bir hastalık; toplumun, dünyanın yönü bu yönde. Bu konuda emek harcamak herkesin görevi.

Ziyaretiniz için, dinlediğiniz için de ben çok teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Doktor Bey, teşekkür ediyoruz.

Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarımızdan sorusu olan var mı?

MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRÜ DR. SİNAN BAHÇACI - Bu arada, Sayın Vekilim, hastalarımızdan birisi beş dakika müzik dinletisi yapacak bize. Onları da mutlu etmek adına...

BAŞKAN – Tabii.

(Müzik dinletisi yapıldı)

Kapanma Saati: 12.00

MERSİN HİLTON OTEL ÇALIŞMA ZİYARETİ TOPLANTISI
ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Yılmaz TEZCAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: Kerem Ali SÜREKLİ (İzmir)

SÖZCÜ: Gökçen ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya)

KÂTİP: Lütfiye İlksen CERİTOĞLU KURT (Çorum)

●

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU – Çok değerli milletvekillerimiz, değerli arkadaşlar; bugün ilimizde madde bağımlılığıyla ilgili çalışmalarını yapmak üzere kurulan Meclis Komisyonumuzun değerli başkan ve vekilleriyle beraberiz. İlimizde yapılan çalışmalar hakkında kendilerini bilgilendireceğiz, bir istişare toplantısı yapmış olacağız sizlerle beraber. Ben bu önemli hizmet için ilimizde bulunan Sayın Başkan ve diğer milletvekillerimize huzurlarınızda tekrar teşekkür ediyorum. Bu çalışmalarının hayırlara, güzelliklere, inşallah vatandaşlarımızın bu anlamda daha çok uyanışına vesile olmasını temenni ediyorum.

Kendilerine tekrar hoş geldiniz diyorum.

Şimdi, biz, tabii, sayın vekillerimizi ve Ankara'dan gelen heyetimizi bununla ilgili bilgilendirmek için kısa bir brifing de hazırladık, onun da sunumunu yapacağız ama ben sözü Sayın Milletvekilimiz, Komisyon Başkanımız Yılmaz Bey'e bırakıyorum.

Buyurun Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım, sayın milletvekillerim, değerli komutanlarım, çok kıymetli ilçe belediye başkanlarım, idari müdürlerimiz, değerli bürokrat arkadaşlarım, STK'lerimizin çok değerli başkanları, sivil toplum örgütlerimizin, özellikle uyuşturucuyla ilgili derneklerimizin değerli başkanları, değerli basın; ben de sizleri saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Ufak bir tatsızlık oldu sahil güvenlik komutanımızla ilgili, o da hakkını helal etsin. Herhâlde, bizim görevli bürokrat arkadaşların, görevli arkadaşların bir yanlış anlaması oldu, onun için komutanımızdan özür diliyoruz. Bu protokol işlerinde bazen böyle aksaklıklar oluyor.

Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksudıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde 2 Kasım 2017 tarihinde 4 siyasi partinin oy birliğiyle ortak olarak kurulmuş olan, bütçe tasarısı görüşmelerinin ardından 10 Ocak 2018 tarihinden itibaren de çalışmaya başlayan bu Komisyonumuzda toplam 12 milletvekilimiz var. Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen 4 partimizin milletvekillerinden 7 milletvekilimiz AK PARTİ'den, 3 milletvekilimiz CHP'den, 1 milletvekilimiz MHP'den, 1 milletvekilimiz de HDP'den olmak üzere. Yaklaşık iki aydır bu çalışmayı yürütüyoruz. Bir aylık ek süreyle beraber toplam dört ayda bu araştırma komisyonu çalışmasını tamamlayacak.

Bu süre zarfı içerisinde biz, çeşitli toplantılar gerçekleştirdik; Türkiye Büyük Millet Meclisinde Komisyonumuzun başkanlığında yaklaşık 9 toplantı gerçekleştirildi ve bu toplantıların içerisinde 69 civarında dinleme gerçekleştirdik; akademisyenler, bakanlıklarımızın çeşitli kurumlarındaki, kuruluşlarındaki yetkililer –müsteşar, müsteşar yardımcısı, genel müdür, daire başkanları seviyesinde- konuyla ilgili olan paydaşlarla toplantılar, görüşmeler gerçekleştirdik. STK'lerle, özellikle sivil toplum örgütleriyle madde bağımlılığıyla alakalı dernekleri kuran arkadaşlardan Türkiye çapında bazı özel ve önemli çalışmalar yapmış, “akredite” dediğimiz, İçişleri Bakanlığımızın onayıyla kurulmuş

derneklerimizi dinledik. Ayrıca, “Damdan düşenin hâlini damdan düşen anlar.” sözüne istinaden önceden kullanmış, sonra bu maddeleri bırakmış, arınmış, tedavi olmuş ve bu amaçla kendini madde bağımlılığıyla mücadeleye adanmış vatandaşlarımızdan, gençlerimizden arkadaşları dinledik -bunlara “ex-user” diyorlar- adsız narkotikleri dinledik ve saha çalışması olarak, değerli milletvekilllerimizle beraber, cumartesi günü Gaziantep başta olmak üzere, dün ve bugün de Mersin’de çeşitli görüşmeler ve incelemeler yapıyoruz.

Araştırma komisyonunun amacı tabii ki Türkiye’nin çok önemli sorunlarından biri olan ve hatta terörden sonra, en az terör kadar önemli olan madde bağımlılığı konusunu masaya yatırmak, bunlarla ilgili sebepleri ve nedenleri ortaya koymak ve çözüm önerilerini sunarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığımıza bu raporunuzu dercettikten sonra hem Türkiye Büyük Millet Meclisiyle hem de siz değerli kamuoyuyla, basınla bunu paylaşacağız.

Hepiniz biliyorsunuz, maalesef, Türkiye bir kavşak noktasında ve hatta hedef ülke hâline gelmiş durumda. Birazdan çok değerli arkadaşlarımız, gerek Emniyet Müdürlüğümüz, İçişleri Bakanlığımız gerek Sahil Güvenlik Komutanlığımız, Jandarma Komutanlığımız olmak üzere arzın önlenmesi noktasında yapmış oldukları mücadeleleri anlatırken Türkiye’nin nasıl bir kavşak noktasında olduğunu hepimiz biliyoruz. Bugün dünyada afyonun, doğal olarak üretilen uyuşturucunun yüzde 95’inin Afganistan’da üretildiğini ve hatta son yıllarda yüzde 50’nin üzerinde bir artış olduğunu istatistikler ortaya koyuyor. Dünyadaki rantı baktığınızda petrol rantı, silah rantı ve üçüncü sırada da uyuşturucu rantının geldiğini biliyoruz. Birleşmiş Milletlerin raporuna göre, 2016 yılı itibarıyla 1,3 trilyon dolar bir rantın olduğunu raporlarda görüyoruz. Türkiye de bu noktada bir hedef. “Sentetik kannabinoid” dediğimiz sentetik uyuşturucuların da Batı’dan Doğu’ya, özellikle Belçika, Hollanda gibi Avrupa Birliği ülkelerinde üretilip ülkemiz üzerinden en son hedef olarak Türkiye’ye, buradan da Arap ülkelerine gittiğini biliyoruz. O nedenle de gerçekten çok önemli bir konu. Bu süreçte, ben sahada, özellikle kamu kurum ve kuruluşlarımızın dışında, yerel yönetimlerimizin, büyükşehir belediyelerimiz, ilçe belediyelerimiz başta olmak üzere belediyelerimiz de bu konuda aktif rol alması gerektiğini buradan ifade etmek istiyorum. Çünkü bu mücadele, sadece bireyin, sadece ailenin, sadece toplumun ya da sadece bir devletin tek başına üstesinden geleceği bir mücadele değil, multidisipliner dediğimiz, bütün disiplinlerin, yerel yönetimleriyle, STK’leriyle, bireyleriyle, duyarlı insanlarla ve bir ülke olarak bununla mücadele etmek zorundayız. Yoksa neslimizin çoğunu, maalesef gençlerimizi kaybedebiliriz.

Gaziantep’te yaptığımız incelemelerde valiliğimizi, büyükşehir belediyemizi ziyaret ettik. Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin yapmış olduğu tedavi ve rehabilitasyon merkezini gördük, ziyaret ettik. Güzel çalışmalar yapmışlar, Gaziantep modeli oluşturmuşlar. Ben de tabii bir Mersin Milletvekili olarak Mersin’in de böyle, hatta daha güzel modeller üretmesi noktasında, hem seçim bölgem olması hasebiyle hem de özellikle Türkiye’nin uyuşturucu trafiği ve kullanımı açısından kırmızı bir hatta bulunması nedeniyle... İstanbul, Ankara, Gaziantep, Adana, Mersin, Antalya ve İzmir gibi şehirlerimizin gerçekten, inanılmaz derecede risk altında olduğunu biliyoruz. Bu şehirde yaşıyoruz, sizler de bu şehirde yaşıyorsunuz. Daha sonra, Gaziantep’te AMATEM’i ziyaret ettik, dün de Tarsus-Mersin ziyaretimizde Mersin Tarsus Cezaevini ziyaret ettik. Gerek açık cezaevi gerek kapalı cezaevi gerekse de çocuk cezaevinde özellikle, maddeye bulaşmış, “torbacı” dediğimiz, satışından kullanımına kadar bu işe bulaşmış insanlarla bire bir görüşme gerçekleştirdik, önemli tespitler yaptık, önemli notlar alındı. Bugün de inşallah, Mersin’de sizlerle birlikte olmaktan Türkiye Büyük Millet Meclisi milletvekilleri, parlamenterler olarak çok memnun olduğumuzu ifade ediyorum.

Değerli Valimizi ziyaret ettik makamında, Büyükşehir Belediye Başkanımızı ziyaret ettik, karşılıklı fikir alışverişinde ve istişarelerde bulunduk. Bugün de bütün kurum ve kuruluşlarımızla beraber arzın, talebin engellenmesi, tedavi, AMATEM, ÇEMATEM gibi Sağlık Bakanlığımızın tedavi ayağı

rehabilitasyon ve sonrasında da sosyal uyum konusunda multidisipliner yaklaşımla inşallah, özelde Mersin, genelde de bütün Türkiye’de bu konuyu gündemimizden çıkarmak için bütün çalışmaları yapacağız.

Ben tekrar bizi misafir ettiği için Sayın Valimize, siz değerli bürokrat arkadaşlarımıza ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

12 milletvekilimizin tabii farklı illerde farklı programları var, bazılarının il, ilçe kongreleri ve hatta genel kongreleri yapılıyor, onun için, katılamayan arkadaşlarımız var. Burada 5 milletvekiliydik, İlksen Hanım, Çorum Milletvekilimizin uçağı vardı, dönmek zorunda kaldı, o nedenle 4 milletvekiliyle buraya ziyarete geldik.

Gaziantep Milletvekilimiz Sayın Akif Ekici, Cumhuriyet Halk Partisinden milletvekilimiz; Kütahya Milletvekilimiz Sayın Mustafa Şükrü Nazlı ve Uşak Milletvekilimiz Sayın Alim Tunç Beylerle sizlerle istişare edeceğiz, sunum sonunda sorular soracağız.

Ben sözlerimi tamamlarken, Zeytin Dalı Harekâtı nedeniyle özellikle Afrin’de çok başarılı operasyona imza atan Türk ordusuna, güvenlik güçlerimize teşekkür ediyorum. Gerçekten destan yazdılar, tarihe bir barış elçisi, Zeytin Dalı Harekâtı’na uyan onurlu bir duruşla özgürlüğüne kavuşturdular. Şehitlerimiz oldu, şehitlerimize de Allah’tan rahmet diliyorum, gazi ve yaralı kardeşlerimize de acil şifalar diliyorum.

En son, biliyorsunuz, Türkiye’nin yetiştirdiği çok değerli bir insan, eski Bakanlarımızdan çok kıymetli Hasan Celal Güzel ağabeyimizi, büyüğümüzü de kaybettik bugün. O nedenle sevenlerine başsağlığı diliyorum, Parlamenter arkadaşlarımızın, bizlerin başı sağ olsun, Allah gani gani rahmet eylesin diyorum. Üç aylarınızı da bu arada tebrik ediyorum. Sunumumuzun, toplantımızın hayırlara vesile olmasını niyaz ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU - O zaman, şimdi, arkadaşlar, sunumu yapacak arkadaşımız nerede?

Buyurun siz sunumu yapın, sonra şey yaparız.

MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ HALK SAĞLIĞI HİZMETLERİ BAŞKANI DR. SALİME ÖZBAY - Sayın Başkan, sayın milletvekillerim, kurumlarımızın değerli temsilcileri; hoş geldiniz.

Ben Doktor Salime Özbay, Sağlık Müdürlüğünde, Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanı olarak görev yapıyorum.

Sizlere, ilimizin 2017 yılında bağımlılıkla mücadele çalışmalarını sunacağım.

2017 yılında il genelinde bağımlılıkla mücadele çalışmaları kapsamında il emniyet müdürlüğü ve il jandarma komutanlığı tarafından yapılan operasyonlarda 2.385 operasyon gerçekleştirilmiş olup 952 kişi de tutuklanmıştır.

İl emniyet müdürlüğü, il jandarma komutanlığı, Sahil Güvenlik Akdeniz Bölge Komutanlığı, il gümrük muhafaza, kaçakçılık ve istihbarat müdürlüğünce yapılan çalışmalarda ele geçirilen madde miktarlarına baktığımızda, 3 milyon 254 bin 833 gram esrar, 2.200 gram morfin, 41.007 gram eroin, 126.379 gram kokain, 339 gram metanfetamin, 2.599 gram bonzai, 1 milyon 285 bin 924 adet ekstazi, 3 milyon 242 bin 977 adet captagon, 28.534 adet diğer uyuşturucu haplar ve 23.974 adet de kenevir tespit edilmiştir.

Burada, il jandarma komutanlığının operasyonlarından bir fotoğraf görüyoruz, yine il emniyet müdürlüğümüzün yaptığı çalışmalarda ele geçirilen maddeler. Sahil Güvenlik Akdeniz Bölge Komutanlığımızın bir fotoğrafı yine çalışmalarından kaynaklanan.

İlimizde 3 tane madde bağımlılığıyla ilgili tedavi merkezimiz var. Tarsus'ta 2 tane; 1 tanesi çocuk ergen madde tedavi merkezi, çocuklara yönelik, ergen ve çocuklara yönelik, bir de -ama poliklinik olarak hizmet veriliyor, ayaktan tedavi olarak hizmet veriyorlar Tarsus'takiler- 1 tane de AMATEM var, yine ayaktan tedavi merkezi Tarsus'ta. Mersin merkezde ise Yenişehir Belediye Başkanlığının binasını verdiği yeni bir binamız var, o da Haziran 2016 yılından itibaren hizmete başlamıştır, 1 tane AMATEM merkezi. Burada hem yatırılarak hem de ayaktan hizmet veriyor.

Toplam sayıya baktığımızda, 2017 yılında 11.687 kişi ayaktan, 994 kişi de yatırılarak tedavi görmüştür.

Burada AMATEM'in fotoğraflarını görmektesiniz. Burada, bakın, avluda böyle çeşitli etkinlikler yapıyorlar tedavi gören bağımlılar. Yukarıda yatırılarak tedaviden bir oda.

2017 yılında bağımlılıkla mücadele kapsamında il genelinde yapılan farkındalık eğitimleri ve katılımcı sayılarını görmekteyiz. Burada, çeşitli konularda öğrenci, öğretmen, veli ve diğer personele yönelik ve halk eğitimi olmak üzere toplamda 1 milyon 514 bin 461 kişiye eğitim verilmiştir.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU – Bir dakika, onu söyleyelim, tabii bu şöyle: 1 milyon 251 bin öğrenci diyoruz. Bu öğrenciler mesela, 1 öğrenci 1'den fazla da eğitim almış, o şekilde toplamı yani. Çünkü bizde 380 bin öğrenci var, 1 öğrenci mesela farkındalık eğitimine katılmış, başka bir eğitim daha yapmışız, ona da katılmış, bir başka eğitim daha yapmışız, ona da katılmış, bunlar o şekilde toplamı.

MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ HALK SAĞLIĞI HİZMETLERİ BAŞKANI DR. SALİME ÖZBAY - Burada çeşitli konularda, hayır diyebilme, iletişim becerileri, bağımlılığın zararları gibi konularda, diğer iletişim, toplumda neler yapılabilir gibi orada farkındalık eğitimleri yapılmış. Çeşitli konularda, dediğimiz gibi, aynı kişiler var burada, mükerrerler var yani öğrenci ve öğretmenlerden.

Yine, gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğü koordinasyonunda Mersin Sağlık Müdürlüğüne tahsis edilen 250 adet bisikletle 8 kilometrelik bir “Uyuşturucuya Hayır, Hayata Gülümse” temalı bisiklet turu düzenlenmiştir.

İlimizde uyuşturucuyla mücadele konusunda devam eden SODES projeleri vardır. Akıllı Uğraşlar, AMATEM SODES Projesi ve Hayata Gülümse, güdümlü SODES Projesi. Akıllı Uğraşlar, burada halk eğitim merkezinden görevlendirilen eğitimcilerle hastaların uğraşlara katılımı sağlanacak, uğraş atölyelerinden AMATEM'de tedavi gören hastalar faydalanacaktır. AMATEM'in içerisinde böyle küçük atölyeler var, onlarda halk eğitimden katılan hocalarımızla bu kurslar verilmekte.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU – Onları sayın.

MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ HALK SAĞLIĞI HİZMETLERİ BAŞKANI DR. SALİME ÖZBAY - Çanak çömlek atölyeleri, seramik atölyeleri, müzik atölyeleri, dokuma atölyeleri, takı tasarım ve ahşap boyama atölyeleri olmak üzere.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU - Yani biliyorsunuz, malum, bu gençleri, çocukları veya bu şeyi müptela olanları bir şekilde meşgul etmek gerekiyor. Yani bıraktırdınız diyelim işi, ondan sonra bunu sürdürülebilir hâle getirmek için de bunlara değişik uğraşlar vermek gerekiyor. Bu anlamda biz valilik olarak bir SODES Projesi yaptık. Bu proje kapsamında bu hastalara çanak çömlek atölyeleri, seramik atölyeleri, müzik atölyeleri, dokuma atölyeleri, takı tasarım ve ahşap boyama atölyeleri kuruyoruz, orada bunlara bu uğraşları veriyoruz. Hem orada bir meslek kazanıyor kendince hem de kendine bir uğraş buluyor, efendim, kendine bir alan oluşturuyor yani, bu anlamda çok önemli. Yine bu proje kapsamında bunlara...

MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ HALK SAĞLIĞI HİZMETLERİ BAŞKANI DR. SALİME ÖZBAY - Burada da sportif faaliyetleri görüyoruz; basketbol, futbol, voleybol, bocce, masa tenisi ve badminton. Mersin Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü ile Yenişehir İlçe Millî Eğitim Müdürlüğünden gelen eğitimcilerle hastaların spor faaliyetlerine katılımı sağlanacaktır. Toplamda gördüğünüz 6 spor kursu faaliyeti gerçekleştirilecek ve 400 hasta en az 1 kurstan faydalanacaktır.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU - Evet, bu da önemli. Yine bu gençler için, bu madde bağımlılığına tutulmuş -maalesef- kardeşlerimiz için bu da çok önemli, spor. Yani, onun bir şekilde enerjisini harcaması gerekiyor ve değişik sosyal ortamlarda bulunması gerekiyor. Genelde şöyle bir şey var, genel itibarıyla madde bağımlılığına bulaşmış, uyuşturucu bağımlısı olmuş kişilere baktığınız zaman genelde sosyalleşememiş, aile sorunları olan, aile içi sorunları olan, kendi içinde sorunları olan, daha çok bu çocukların, bu ailelerin çocuklarının bulaştığını görüyoruz. Bu anlamda, işte biz bu tür faaliyetlerle hem bu çocuklara bir uğraş kazandırıyoruz hem de bunların sosyalleşmesini, daha düzgün ortamlarda bulunmasını sağlamış oluyoruz, bu anlamda çok önemli bir proje. Proje devam ediyor şu anda, hâlen devam ediyor, bunlar uzun vadeli projelerimiz, şu anda da devam ediyor.

MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ HALK SAĞLIĞI HİZMETLERİ BAŞKANI DR. SALİME ÖZBAY - Burada akıllı uğraşlarda yine uyumu iyi olan tedavi görmüş hastalara kiralanan araçlarla gezi planlanmış: 12 piknik, 12 sinema, 6 müze gezisi olmak üzere bu faaliyetler düzenlenecek, yine bu faaliyetlerden toplamda 400 hasta faydalanacaktır.

Hayata Gülümse Projesi, yine devam etmekte. Bu da 2017 Kasım ayında başladı, şu anda devam ediyor. Proje kapsamında çocuk ve gençlerin maddeyle karşılaşmasının önlenmesi, maddeye başlamış gençlerin tedavi ve rehabilite edilerek topluma entegrasyonunun sağlanması, madde bağımlılığı tedavisini tamamlamış olan 18 yaş üstü 150 bireyin de mesleki eğitimlerle istihdam olanaklarının sağlanması amaçlanmaktadır.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU - Bunu bir şey yapalım: Malumunuz, onu da izah etmekte fayda var. Şimdi, genelde bunlara bir mesleki eğitim de istihdam imkânı da sağlayalım arzu ediyoruz. Genelde bu tür şeylere bulaşmış insanları kimse almak da istemiyor, çalıştırmak da istemeyebiliyor yani böyle bir tedavi görmüş vesaire. Bu anlamda biz hem bunun önlenmesini hem bunların tedavisini hem de 18 yaş üstü 150 bireyin mesleki eğitimlerle istihdam imkânlarının artırılmasını amaçlıyoruz bu Hayata Gülümse Projesi'yle.

MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ HALK SAĞLIĞI HİZMETLERİ BAŞKANI DR. SALİME ÖZBAY - Yine, projenin temel faaliyetlerinden, rehabilitasyon merkezi kurulması. Biz bunu artık hizmete hazır hâle getirdik, şu anda çalışmalar devam ediyor. Burada bilgisayar işletmenliği kursu, ney, gitar, bağlama kursu, halk oyunları kursu, el sanatları kursu -takı tasarımı, ahşap, seramik boyama gibi- ve spor, kültürel faaliyetler gerçekleştirilecek. Rehabilitasyon merkezinden yararlanacak olan 150 kursiyerin meslek edindirme kursları alması sağlayacaktır. Bunu İŞKUR'la birlikte çalışıyoruz, iş birliği içerisinde. Kursiyerlere harçlık ödenecektir. Kurslar meslek liseleri, denetimli serbestlik ve halk eğitim atölyelerinde yapılacaktır.

Rehber öğretmenlerin belirleyici riskli çocuklara yönelik de spor kurslarına yönlendirilmesi, akıl oyunları hazırlanması ve uygulanması... Bu akıl oyunları, "Sağlıklı yaşıyorum", "Geleceğimi planlıyorum", "Zararlı maddeler ve etkileri", "Zamanımı verimli geçiriyorum", "Değerler eğitimi" gibi akıl oyunları hazırlanıyor ve müdahale programının uygulanması. Gerekli görülen durumlarda da ev ziyaretleri planlandı.

Madde bağımlısı, evsiz ya da aileleri tarafından kabul edilmeyen gençlerin rehabilitasyonlarına destek olmak üzere de proje süresince 4 tane "Yarı Yol Evi" adı altında evlerin kurulması hedeflenmiştir.

Yine NARKOTİM Projesi: Mersin Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü tarafından il genelini kapsayacak şekilde Mersin NARKOTİM Projesi hazırlanmıştır. Proje, valiliğin koordinasyonunda Mersin Büyükşehir Belediyesiyle ortak olarak ve 20 kurumun iş birliğiyle yürütülmektedir. Projeyle öğrenci, sporcu, veli, güvenlik görevlileri, okul servis elemanları başta olmak üzere tüm vatandaşlara yönelik madde kullanımıyla mücadelede farkındalık yaratmak ve bilgilendirmek amaçlanmıştır.

NARKOTİM Projesi'nin kapsamında yapılan faaliyetlere baktığımızda, okul önlerinde ve alışveriş merkezlerinde broşür dağıtımı, bisiklet sürme etkinliği, uçurtma şenliği, sağlıklı yaşam yürüyüşü gerçekleştirilmişler.

Yine Mersin Hayata Bağlananlar Derneğinin bir projesi var, MERBADER kısa isimli. MERBADER tarafından hazırlanan “Hayata Bağlan Özgür Ol Projesi” İçişleri Bakanlığı tarafından kabul edilmiştir. Projeye uyuşturucu ve madde bağımlılığını önleme amaçlı çalışmalar yürütülmektedir. Proje kapsamında sınıf anneleri, okul aile birlikleri, muhtarlar, din görevlileri, iş dünyası ve sivil toplum kuruluşları aracılığıyla madde bağımlısı ve risk grubunda olanların tespiti sağlanması ve toplumda farkındalık oluşturulması amaçlanmıştır.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU - Evet, bununla ilgili de şunu söyleyelim: Tabii, biz bütün bu çalışmaları yaparken aynı zamanda sivil toplum kuruluşlarıyla da ortak çalışmalar yürütüyoruz. Bu çerçevede MERBADER, Mersin Hayata Bağlananlar Derneği kuruldu. Bu derneğimiz de “Hayata Bağlan, Özgür Ol” diye bir proje gerçekleştirdi. Bu proje bizim Bakanlığımızda, İçişleri Bakanlığında kabul gördü. O proje kapsamında da şimdi aşağıdaki faaliyetleri sürdürüyoruz, bu da önemli bir faaliyet. Tabii, onun dışında da diğer sivil toplum kuruluşlarıyla da ortak çalışmalarımız devam ediyor. Hemen hemen bu çalışmaların birçoğu aynı zamanda sivil toplum kuruluşlarının da paydaş olduğu projelerdir.

MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ HALK SAĞLIĞI HİZMETLERİ BAŞKANI DR. SALİME ÖZBAY - Uyuşturucu madde bağımlılığıyla ilgili mücadele kapsamında en önemli işlerden biri de metruk binaların yıkılması veya güvenli hâle getirilmesi. Bu kapsamda merkez ilçelerimizde 393 tane metruk bina tespit edilmiştir. Bunlardan 56 adet metruk bina yıktırılmış, 83 adet metruk bina da güvenli hâle getirilmiştir. Diğerleriyle ilgili işlemler de devam etmektedir.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU - Evet, bu da önemli bir konu. Malumunuz, genel itibarıyla bu madde bağımlıları daha çok bu tür metruk binaları kullanıyor. Gidiyorsunuz, bakıyorsunuz, metruk bir bina, orayı kullanıyor, ateş yakıyor, kendine göre orada işler yapıyor. Bu çerçevede bir tespit yaptırarak, tespitle beraber bunların yıkım faaliyetlerine başladık. Şu ana kadar 56 tanesini yıktık, 83 tanesini güvenli hâle getirdik. Şimdi, yeni bir program dâhilinde iki ay içerisinde inşallah tüm bu metruk binaların yıkımını belediyelerimizle beraber gerçekleştirmiş olacağız.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN - Sunum için teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Sayın Valim, tabii, yerel yönetimlerin yapmış olduğu çalışmalar aslında çok önemli. Bu iş sadece devletin, hükümetlerin üzerinden kalkacağı bir süreç değil. Yerel yönetimlerle STK'lerimize bu konuda gerçekten önem veriyoruz. Belediyelerimizin özellikle bu konuyla ilgili bir katkı, çalışma, bize söyleyecekleri konu varsa onları alalım. Sonra da STK başkanlarımızla, özellikle uyuşturucu maddeyle ilgilenen, bunların rehabilitasyonu ile ilgili çalışma yapan arkadaşlarımızdan da kısa bir değerlendirme alırsak memnun oluruz. Milletvekili arkadaşlarımızın da soruları varsa onları da alırız.

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Önce bir dinleyelim arkadaşları, ondan sonra....

BAŞKAN - Evet, ondan sonra sorularımızı soralım.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU – O zaman Büyükşehir Belediye Başkanımıza bir söz verelim.

BAŞKAN - Buyurun Başkanım.

MERSİN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI BURHANETTİN KOCAMAZ – Aslında, Mersin’in bütününde yaygın hizmet verdiğimiz için her konuyla, bir taraftan engelliler, bir taraftan bunların meslek edinmesi, topluma kazandırılması, diğer taraftan Down sendromlularla ilgili çalışmalar yapılması bizim her konuda yoğunlaşmamızı bugüne kadar engelledi ama bu konuda yine sağlık daire başkanımız ilk günden bu yana bazı çalışmalar yaptı, inşallah önümüzdeki günlerde de daha önce Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından biz göreve gelmeden önce kadın sığınma evi olarak yapılmış ama güven sorunu olduğu için -şehirden dışarıda olduğundan dolayı-kullanamadığımız bölgeyi bu amaçla kullanacağız. Onunla ilgili MERBADER’den gelen arkadaşların orada rehabilitasyona tutulacak arkadaşlarla ilgili hem eğitim verilmesi, kurslar verilmesi hem de tarımla ilgilendirilmeleri yönünde talepleri oldu. Biz de onun hemen yakınındaki bir bölgeden talep edilen o araziye “Gerekirse mülkiyet olarak alınsak da kiralayalım, bu işte kullanalım.” dedik. İnşallah, yakın bir tarihte orada çalışmalar başlayacak.

Sağlık Daire Başkanımızın başka söyleyeceği başka bir şey varsa...

BAŞKAN – Buyurun.

MERSİN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SAĞLIK İŞLERİ DAİRESİ BAŞKANI DR. HÜLYA ATİLA - Başkanımın ifade ettiği gibi, ilk çalışmalarımız 2015 yılında başladı madde kullanımıyla ilgili; şu an çalışmalarımızda yönetmeliğin çıkmasını bekliyoruz. Açıkçası, bu işleteceğimiz merkezde yönetmelik de bize yol gösterici olacak çünkü yaptıktan sonra tadilatı ya da işleyişi konusunda tekrar düzeltme yapmak zor olacağı için biz aslında biraz da yönetmeliğin çıkmasını bekliyoruz. Oradaki fiziksel tadilat neticesinde gerek fiziki altyapı gerekse personel altyapısıyla birlikte bir ihalenin yapılarak oranın Mersin halkına hizmet etmesi bekleniyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Evet, şimdi, ben bugün gezdiğimiz 50 yataklı AMATEM için, bu binanın yapımında emeği geçen ve bu binayı bu hâle getirip Sağlık Bakanlığımıza ve vatandaşlarımızın hizmetine sunan Yenişehir Belediye Başkanımıza teşekkür ediyorum. Diğer belediyelerimizden de bu tür hizmetleri bekliyoruz çünkü bugünkü ziyaretimizde özellikle kadın AMATEM’iyle ilgili sıkıntı olduğunu söyledi arkadaşlarımız, Sağlık Müdürlüğümüz. Bayan ya da kadın kullanıcı yani madde bağımlısı olanların birkaçını yatırmışlar fakat erkeklerle aynı mekânda olduğu için böyle bir sıkıntı olmuş ve şu anda sadece erkek hastalara hizmet verebiliyorlar. Kadınları da göz ardı etmemek lazım. Gerçekten bu bağımlılığın kadını erkeği, yaşlısı genci, dindarı dinsizi, sağcısı solcusu olmuyor maalesef, en muhafazakâr illerimizde bile çocuklarımız bu illete, bu hastalığa yakalanabiliyorlar. Onun için, Başkanına teşekkür etmek istiyorum, kendilerine söz veriyorum.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ - Ben teşekkür ederim, sağ olun.

Efendim, ilimize hoş geldiniz. Sayın Valim, size de bu toplantıyı düzenlediğiniz ve bizi davet ettiğiniz için çok teşekkür ediyorum. Ben söz almayacaktım ama söz kendiliğinden önüme geldi tabii.

AMATEM yetkilileri bana birkaç kere söylediler “Burada bir kadın AMATEM’ine ihtiyaç vardır.” diye. Biz de bu konuda düşündük. Hemen AMATEM’e girerken sağ tarafta, belediyeye ait olan bir arsa var ama süremiz çok daraldı, önümüzde çok iş var, çok proje var, bunları yılbaşına kadar bitirmemiz gerekiyor. Bu yıl içerisinde bir kadın AMATEM’i yapıp hizmetlerine sunmak mümkün görünmüyor ama bunu projelendirip, ihalesini yapıp seçimden sonra kalan inşaata devam etmek mümkündür. Ancak ben üç dönemdir Belediye Başkanıyım, 4’üncü dönemde ben olup olmayacağımı bilmediğim için herhangi bir söz vermek durumunda değilim. Ama projesini yapar, hazırlar, başlarsak ben olmazsam yerine gelecek bir belediye başkanı Yenişehir’de herhâlde onu mutlaka tamamlar.

Efendim, eğer zaman varsa ben bu konudaki düşüncemi kabaca arz etmek istiyorum bunu böyle söyledikten sonra.

BAŞKAN - Buyurun Başkanım.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ - Ben on dört senedir Belediye Başkanım, böyle çok toplantıda bulundum, çok sayıda toplantıda bulundum. Dışarıda, sağda solda fazla dolaşmam, öyle cenazedir, düğündür, açılıştır, kapanıştır, böyle bir zamanımız yoktur; pazar ve cumartesi de dâhil sürekli çalışan bir belediyeyiz, ben de böyle bir Belediye Başkanım. Ben şunu şöyle tanımlıyorum: Bir sağda solda dolaşan, bundan keyif alan belediye başkanları var bir de işinin başında, çalışan, bundan keyif alan belediye başkanları var; ben böyle bir Belediye Başkanım, onun için de bugün elimizde çok iş var. Örneğin...

Sayın Valim konuştuğu için ben sözümü bekletiyorum.

BAŞKAN - Basını çıkarabiliriz Başkanım.

Basın mensupları, biz şimdi soru-cevap kısmına geçtik. Müsaade ederseniz basından arkadaşlarımız çıksınlar.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ – Yani, ben gizli saklı bir şey söylemeyeceğim.

BAŞKAN - Yok, yok. Şimdi, mesela basının duymasını istemediğimiz bazı konuşmalar olacak illaki. Biz cezaevine de gittik, gittiğimiz yerde mahkûmlarımızın isimlerini, soy isimlerini ve yüzlerini paylaşmadık. Belki bu konuşmalar, buradaki, özeldeki konuşmalar bizim Komisyonumuzda kalacak ve basınla da paylaşmayacağız. Yüreğimizde, kalbimizde ne varsa her şeyi burada konuşmamız lazım çünkü bunun -az önce de söyledim- partisi yok, inancı yok, kadını erkeği yok maalesef. Yani, bir imam çocuğundan tutun da sosyal demokrat birisine, bir milletvekilinden tutun da bir işçiye kadar herkesin muzdarip olduğu bir sıkıntı. Onun için her şeyi konuşmamız gerekiyor.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ - Efendim, siz Mersin Milletvekilisiniz, çok iyi bilirsiniz Mersin'i. Onun için ben kısaca özet geçeceğim.

BAŞKAN - Buyurun Başkanım.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ - Hasan Basri Güzeloğlu valimizdi bir zamanlar. Hasan Basri Güzeloğlu ayağının tozuyla Sayın Valimiz gibi geldiğinde, Akdeniz Belediyemizin öncülüğünde o zaman uyuşturucuyla ilgili bir toplantı yapıldı; daha önce de bu konuda çok toplantı yapıldı, bu toplantıların hepsinde ben bulundum. Hamasi nutuklar atılıyordu. “Hemen yeter ki başlayın, para buluruz, ederiz.” diyen iş adamları, basından bazı kişiler... Ki bunlar bugün yaşıyor. Sanki toplantılar bir şeyi yapmamak için yapılıyordu; toplantı dağılıyordu, herkes unuttuyordu, geçip gidiyordu. Hasan Basri Güzeloğlu’nun yaptığı toplantıda -yemekli bir toplantıydı böyle, bugün de yemek var sayılır, pastalar var- herkes konuştu. Ben konuşmayı çok sevmeyen bir adamım, sonunda ben söz aldım: “Efendim, kısaca bir şey söylemek istiyorum.” “Buyurun, tabii.” dedi. “Konuşmakla bu işler olmuyor, elini taşın altına koymakla oluyor.” dedim. Şimdi gene aynı şeyi söylüyorum: Biz belediye olarak Yenişehir’de arsayı veriyoruz AMATEM için -bugünkü AMATEM’in arsasıdır o- 1 milyon lira da biz önce koyuyoruz. Bütün belediyeler ve kurumlar koysunlar 1’er milyon lira, hemen iki ay içerisinde projeyi yapalım. Onu, projeyi de biz yapalım belediye olarak -ki projelerimizi hep belediye olarak biz üretiriz, dışarıda üretmeyiz, para vermeyiz, kendi proje büromuz ve elemanlarımız var- hemen başlatalım.

Tabii, orada şunu da düşündüm: Bundan sonraki toplantıyı da belediye olarak ben yaparım, hava atarım, işte “Biz, bakın, yapıyoruz.” falan derim; ne yaptıysam -bir toplantı- başaramadım, kimse de ilgi duymadı iş ciddiye binince. Söz verdik, mecbur olduk, arsayı da biz koyduk, projeyi de biz yaptık, parayı da biz harcadık, AMATEM’i yaptık, tahsis ettik ve şu anda çalışıyor, Toros Devlet Hastanemizin hekimleri işletiyor orayı.

Bunun gibi, bir kadın AMATEM’i gerçekten zorunludur, gereklidir. Sosyal projeler yapma sorumluluğu noktasında biz böyle bir şeyi yapabiliriz ancak seçimler çok yaklaştı. Seçimlerin erken yapıp yapılmayacağını da bilmiyoruz ama biz bu projeyi başlatırız, biz görevde olduğumuz sürece nereye kadar ilerlerse oraya kadar ilerletiriz, böyle bir sözü verebiliriz. Tabii, burada Büyükşehir Belediye Başkanımızla da -Başkanlığından önce benim arkadaşım, dostum- dayanışırız; onların başkanlığında, eşliğinde çok daha erken yapabiliriz, olabilir. Onu söyleyecektim: Toplantılar sanki bir şeyi yapmamak içindir. Bugün de bir toplantı burada yapılıyor, yarın unutulursa hiçbir şey yapılmaz.

Ben AMATEM’i yaparken çok yeri inceledim. Bugün Gaziantep söz konusu. Gaziantep Milletvekilimiz de hazır burada. Gittim, Gaziantep’i de gezdim, o günkü büyükşehir belediye başkanından randevu aldım, gittim; çok ilgi gösterdi, bana birkaç arkadaş verdi, mühendis verdi. Gittim, rehabilitasyon merkezini, sokak çocukları rehabilitasyon merkezini gezdim, bir gün orada misafir oldum, onlarla beraber yemek yedim, onlar söylerken de şarkı türkü söyledim, yerinde gördüm.

Rehabilitasyon merkezi biraz önce anlatıldığı gibi değildir; en az 30 bin metrekaare alan üzerinde gerekli tüm atölyelerin, onları rehabilite etmek için her şeyin yapılabildiği bir yerdir. Örneğin, orada bir atölyede triko üretiyorlardı, çok güzel trikolar üretiyordu o çocuklar. Bu sokak çocuklarını oraya getirebilmek için -toplayıp zorla getirmiyorlardı, sayın vekilim bilecek- kendilerinin yetiştirdiği adamlar vardı; bunlar geceleri gidip sokak çocuklarıyla birlikte sokakta yatıyorlardı, onlarla birlikte esrar içiyor, onlar gibi davranıyorlar, onlara anlatıp ikna ediyorlar “Böyle bir yer varmış, gelin, gidelim, işte, kurtulalım bu işten.” ve ikna ederek getiriyorlardı. Ayrıca kapıları kapalı değil, isteyen gelir tekrar bırakıp gidebilir, zorla tutmuyorlardı ama çocuklar ikna edilmişti orada, gitmiyorlardı. Altı ay süreyle rehabilite ediliyorlar, şimdi de öyle; aileleri de bu altı ay içerisinde rehabilite ediliyor şu anda, Sayın Vekilim siz de biliyoruz.

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Evet, evet.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ - Çünkü bu çocuk orada düzeler, giderse iyi bir ortamda olması lazım. Eğer o aile ortamı iyi değilse tekrar o çocuk kaybedilebilir. Bunların içerisinde iş adamı olanlarla bizi tanıştırdılar, evlenenlerle tanıştırdılar. Mersin’de böyle bir şeyin temeli atılabilir. Örneğin, belediyemizde yeteri kadar ben arsa bulamadım, olsaydı ben böyle bir şey düşünüyordum. Millî Emlakin böyle arsaları var, bizim bildiğimiz yerler var; tahsis ederlerse biz bu başlangıcı yapabiliriz. Biz bu projelerin nasıl yapılacağını çok iyi biliyoruz, yeteri kadar araştırdık. Ben inşaat mühendisiyim; elimde bu işleri yapan makine mühendisi, elektrik mühendisi, inşaat mühendisi ve mimar arkadaşlarımız var, proje bürolarımız bunlardan oluşuyor.

104 milyon lira bizim bütçemiz bugün gerçekleşti. 2017 itibarıyla biz Mersin’de biz tüm belediyeler içerisinde nüfusuna oranla en düşük gelire sahibiz ama çok şey ürettik; bugün “Biz yaptık.” diyecek çok şeyimiz var, bu bütçelerle çok şey yapılabilir, yapılabilir de.

BAŞKAN – Aslında, Başkanım, en zengin ilçelerden biri yani.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ - Efendim, işte böyle bir imaj var, sebebi de budur. Yanımda Mezitli Belediye Başkanımıza vekâleten gelmiş bir hanımefendi oturuyor.

BAŞKAN – En fakiri de aslında Akdeniz.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ - Bakın, ben Cumhuriyet Halk Partisinden örnek verirsem –diğer belediyelere dokunmayayım- daha doğru olur gibi geliyor. Mezitli Belediyemizin...

BAŞKAN – Şimdi, şöyle Sayın Başkanım, sataşmalara mahal vermeyecek cümleler olursa...

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ - Hayır efendim, sataşma değil. Benim söyleyeceklerim bilgi amaçlıdır, kesinlikle sataşma değildir, hayır, değil. Ben özgür konuşurum. Hiç öyle değil.

187 bin nüfus Mezitli’de, 253 bin nüfus Yenişehir’de. Bizim bütçemiz 104 milyon gerçekleşti, Mezitli 120 milyon gerçekleşti. Nerede zengin belediye oluyoruz biz? Bizim en az 160 milyon olması gerekir ki özdeş olsun, birbirine eşit gitmiş olsun.

BAŞKAN – Yok, muhit zenginliği.

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Bizde görünür hizmetler yapıyorsunuz herhâlde Başkan, onun için öyle görünüyor.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ - Hayır efendim.

BAŞKAN – Yenişehir muhiti çok elit tabakadan oluşan, maddi durumu çok iyi olan insanların yerleştiği yer.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ – Efendim, biz hizmet götürüyoruz, kimse bize katkı yapmıyor. Bugüne kadar bizim bütçemize 1 lira bağış yoktur, kesinlikle yoktur, öyle bir şey yoktur. Bu, bir de ben Kayseri doğumluyum, oradan da kaynaklanabilir yani.

Bakın, Mersin ilk defa 1873’te belediye olmuş, 1835’te de kurulmuş bir köy olarak. Bilmiyorum, herhâlde Mersin’in yerlisisiniz, ben bilmediğim için, biliyorsanız böyledir. O gün bugün kimse millî eğitime fazla bir katkı yapmamıştır. Ben 4 tane okul yaptım, bunlardan bir tanesi bilim sanat merkezidir. Ona paralel şimdi de bilim deney merkezi yapıyoruz. Gaziantep’e TÜBİTAK yaptı, Konya’da TÜBİTAK yaptı. Bizim öyle bir paramız yoktur ama Eskişehir’in en az 1 misli büyüklükte... Şu anda kaba inşaatı bitti, biz bunu da yıl sonuna yetiştireceğiz, mutlaka açacağız. Belki davet ederiz, siz de gelirsiniz, birlikte açarız o zaman.

Öğrenci yurdu... Bu FETÖ denen lanetten sonra bir sorun doğdu, yoksul öğrenciler yurt aramaya başladılar. Baktık ki ihtiyaç var, hemen biz kollarımızı sıvadık, 400 kişilik bir yurt planladık. İlk 200 kişilik kısmın kaba inşaatı bitti, şu anda sıvası yapılıyor, eylül ayında onu da açacağız.

Tabii, ben bunlara hiç girmeyeyim. Bir şey söyleyeyim, siz geldiğiniz için, iktidar milletvekili de olduğunuz için özellikle söyleyeyim, diğer milletvekilimin de huzurunda: Türkiye’nin en büyük kültür merkezini yaptık biz. 22 bin metrekare kapalı alanı olan bir kültür merkezi çalışanları arasında. Efendim, biz burada zamanında 36 milyon lira para harcadık, bugünkü parayla 70 milyona ancak çıkar bu. O bütçelerin içerisinde iki yılda biz harcadık, yaptık. Dün öğrendiğim kadarıyla, nisan ayında hiç boş bir gün yoktur, solanların hepsi doludur. Mersin’in bu kadar da ihtiyacı var. Kültür Bakanlığı kültür merkezi yapanlara hibe kredi verir. Biz projemizi başında götürdük, onaylattık, günü gelince gittik, subasmanını bitirdik, istedik. “Hayır, yüzde 51’ini bitireceksiniz, gerisini biz vereceğiz.” dediler. Tekrar gittik, defalarca gittik, görüşme bile sağlayamadık. En son “8 milyon verelim” dediler, hâlâ bize 8 milyon veriyorlar. Bu paralarımızı verirlerse işte biz de burada bugün, Mersinlilerin ve Mersin’in ihtiyacı olan diğer projelerde, örneğin kadın AMATEM’inde ve benzer yerlerde kullanırız. Bunu sağlarsanız son derece seviniriz Mersin adına, Yenişehirli adına.

Zamanın Gençlik ve Spor Bakanı söz verdi bize. Ki biz, 2013 Akdeniz Olimpiyatları’nda arsarlarımızı bilabedel verdik, üzerindeki örtü bedellerini de biz karşıladık. O olimpiyatın bir an önce yapılmasını sağlayan bir belediyeyiz. Suat Bey’in çok hoşuna gitti “Ben size bir proje daha vereyim. Var

mı arsan?” dedi, “Var.” dedim. “Sana bir gençlik merkezi vereyim” dedi. Ben projesini yaptım, bitirdim, şimdiki gençlik merkezimiz için, Özgecan Gençlik Merkezi için 3,5 milyon lira hibe vereceklerdi, hâlâ veriyorlar, 1 kuruş para alamadık, biz gittiğimizde görüşme de sağlayamadık. Bu paralar verilirse, bu hakkımız olan...

MERSİN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI BURHANETTİN KOCAMAZ - Verilen gazlarla bitirmişsiniz.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ - Efendim, gazla yapmadık, gönüllü yaptık, olur mu öyle şey? Gazla yapmadık hiçbir şekilde.

Ben sözü uzatmayayım, burada söz alıp konuşacaklar vardır.

Biz sağlık alanında olsun, eğitim alanında olsun, sanat alanında olsun, kültür alanında olsun, her alanda, bakanlıklarımızın, Hükümetimizin yetişmediği her alanda kendi ilimizde bütçemiz olanaklarını zorlayarak damla damla biriktirip bütün devlet kurumlarına yardımcı olduk. İşte şu anda emniyet müdürümüz yanımızda; geldi, sporla ilgili bir tesis için “Burası eskimiş.” dedi. Biz yapmıştık, derhâl yeniledik, bitmek üzere tekrar. “Emniyet müdürlüğünün binası yok.” dediler, ilçe emniyet müdürlüğünün binasını yaptık, biz verdik.

Şimdi burada sayarsam gerçekten “Biz yaptık.” diyecek çok şeyimiz var. Bizim sizden beklentimiz burada. Burada toplantının...

BAŞKAN – Sayın Başkan, sosyal sorumluluk...

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ - Mesela bir kadın AMATEM’i çok acil bana göre, bana gelen bilgilere göre de öyle. Biz hemen başlayalım, bize de destek sağlanırsa derhâl yaparız, yaşama geçiririz.

Peki, ben sözümü uzatmayacağım.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum bana söz verdiğiniz için.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen varsa Emniyet Müdürümüzden, komutanlarımızdan, belediye başkanımızdan...

Toroslar İlçesi Belediye Başkanımız Sayın Hamit Tuna, buyurun.

MERSİN TOROSLAR BELEDİYE BAŞKANI HAMİT TUNA – Sayın Valim, değerli milletvekillerim; öncelikle sizleri saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Tabii, İbrahim Başkan gibi yaptıklarımızı anlatırsak çok uzun konuşuruz ama bizim özellikle çocuklarımızın...

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ – Uyuşturucu konusunda...

MERSİN TOROSLAR BELEDİYE BAŞKANI HAMİT TUNA – Evet, uyuşturucu konusunda dünden bugüne ne yaptığımızla alakalı tabii bir bakış açımız vardı. On dört yıldır biz de Toroslar’ı yönetiyoruz. Çocukların bu ortama düşmesinden önceki pozisyona baktık biz, genelde bu açıdan bakarak. O pozisyona düştükten sonra o insanları, o çocukları kurtarmak çok kolay değil, hem devlete olan maliyeti çok ağır hem de kurtulsa dahi bir gün mutlaka nüksediyor. O anlamda zaten bizim çalışma yol haritamızda, 2004’te ilk ortaya koyduğumuz stratejide sağlık, eğitim ve gençlik vardı. Şükürler olsun, o anlamda gençlik konusunda da 10 tane spor tesisi yaptık, 4 tane daha elimizde var, 1 olimpiik yüzme havuzu, amfityatrosu, osu busu derken çocukları...

Özellikle bizim bölgenin insanının sosyal dokusuna bakıldığında, ekonomik anlamda orta ve ortanın altında olması hasebiyle, aynı zamanda da çok çocuklu ailelerin olduğu bir pozisyonda, bir durumda benim genelde çocuk yetiştirmede belediyeçilikte kullandığım formül ilgi, bilgi, takiptir. Çocuklarla

ilgili olmak lazım, çocuk yetiştirme konusunda bilgili olmak lazım ve çocukları takip etmek lazım. Bunu her şeye uyarlayabilirsiniz. Birçok konuda ailelerine, velilerine, reislerine okullarda eğitimler verdik çocuğun takibi noktasında. Özellikle çocukluktan kurtulup genç olmaya yöneldiğinde çocuğun taleplerinin arttığı, bunların mutlak surette takip edilmesi yönünde eğitimler verdik ama maalesef sonuçta, takip konusunda bölgede eksiklik var. İşte biz, özellikle yaz aylarında, okulların kapandığı o üç aylık periyotta, ilk yıllarda 2 bin, 3 bin çocuğu futbol, basketbol, güreş gibi spor branşlarında... Son yıllarda bu sayıyı 10 bin hedefi olarak gösterdik, geçen sene yakalayamadık ama 8 bin çocuğumuzu üç ay boyunca otobüslerle taşımak suretiyle, 6 binine yüzme eğitimi vermek suretiyle onları takip altında tuttuk. Muhtarlık önlerinde toplayarak hem götürünü hem getirini yaparak bu şekilde takip altında tuttuk. 1.500'ünü futbolda, 500'ünü basketbolda ve diğer branşlar da var saz eğitimi gibi... Yani çocukları özellikle yaz ayında biz kontrolümüz altında tutmaya gayret ediyoruz çünkü bölgenin böyle bir sosyal dokusu var. İnsanlar kendi hayatını idame ettirmek için canhıraş bir gayret içerisinde çalışıyor, çocuklarına ayıracak çok vakitleri yok. Bölgenin en büyük problemi de bu. Biz de bu takip noktasında belediye olarak devreye girdik. Ama işin o pozisyona düşmüş olan insanlarıyla ilgili de... İşte, İbrahim Başkanın kurduğu AMATEM, hakikaten branşlaşma da var. Biz öncesini, düşüktükten sonraki kısmını da... Şimdi, biz de bir AMATEM yapsak çok iyi olmaz diye düşündük çünkü istişare ediyorduk. Ama bölgemizdeki hakikaten bu bağımlılığa düşmüş olan insanların çoğunu tanıyoruz, İlçe Emniyet Müdürlüğümüzde de bunları zabıta marifetiyle arada Kurttepe'ye, son zamanlarda Yenişehir'deki AMATEM'e götürmek suretiyle hangi mahallede, kaç tane bağımlımız var aşağı yukarı biliyoruz.

Özellikle son zamanlarda -Sayın İl Emniyet Müdürlüğümüze çok teşekkür ediyorum- satıcılar konusunda dünden bugüne hakikaten biz de emniyete çok bilgi veriyoruz. Özellikle Demirtaş, Alsancak bölgemizde, Yumruktepe etrafında bu konuda çok dertliydik; ısıklık çaldığımız zaman köşe başlarında esrar ya da diğer maddeleri bulabilmek mümkündü ama Sayın İl Müdürlüğümüzün göreve geldiği günden itibaren yapmış olduğu sürekli takip ve ardından düzenlemiş oldukları operasyon bölgeyi çok rahatlatmıştı. Özellikle, OHAL'in de gelmesiyle birlikte o bölgede hakikaten çok rahat bir ortam var. Ama hakikaten, son zamanlarda okul önlerinde, Sayın İçişleri Bakanının söylediği ifadeler, bu konuyla mücadele konusundaki dik duruşu daha da çoğalttı diye düşünüyorum. Vatandaş tarafından da bu böyle... Biz bölgemizin var olan bu amaçlı satıcılarını çok bilemesek de emniyet bu kanalı biliyor ama kullananların çoğunu biliyoruz. Muhtarlar da bu konuda bizim uç beylerimiz, muhbirlerimiz, daha doğrusu, muhbir derken, muhaberat ettiğimiz insanlarımız. İnşallah, bundan sonraki süreçte bu şekilde hassas bir konu... Yine dernek başkanımız geçenlerde ziyaret etti, "Hayata Bağlan Özgür Ol" Projesi'yle. Onlarla da bu konuda, yapılabilecekler konusunda istişareler yapacağız. Bence işin hep konferans, eğitim kısmından ziyade direkt, fiiliyata girmek lazım. Yapılabilecek ne varsa bir an önce, hemen olaya girmek lazım diye düşünüyorum.

Tabii, bu toplantı ve kurulan Komisyon da çok anlamlı, önemli. İnşallah, bundan sonraki süreçte bu sıkıntılar sona erer. Çünkü toplumda bu yara gittikçe kangren hâline geliyor, sayı çoğalıyor. İnsanlar toplumda yaşıyorsa insanların tek başına mutlu olma, huzurlu olma şansı yok, toplumda huzuru bulmak gerekir diye düşünüyorum. Nemelazımcılık yapmamak, bu konuda tuzu kuru bir bakışla bakmamak gerekir diye düşünüyorum. Gelecekte çok önemli bir yaraya bu şekilde parmak basılıyor olması bizleri de ziyadesiyle memnun etti. Özellikle, bölgem açısından ifade ediyorum, bölge bu işe gerçekten çok yatkın çünkü sayın valimizin de dediği gibi, boş olan çocuk her şeyi yapar.

O anlamda, biz “İSKEP” diye bir proje de yaptık sokak çocuklarıyla alakalı. Hem metal, kaynakçılık eğitimi bir yıl sürdü, Romanlar vardı, engelliler vardı ve sokak çocukları vardı. Fens teli üretimi... Tabii, bu proje bir yıl sürdü; bu bir yıl içerisinde o çocuklara, sokak çocuklarına para veriyorduk. Proje bitince sürdürülebilirliğini tam anlamıyla yapamadık ve proje sona erdi. Ama böyle çok sayıda çocuğumuz var, bunları biliyoruz.

Lafı uzatacağım ama diğer arkadaşlarımızın söz hakkını da yemek istemiyorum.

Ben çok teşekkür ediyorum sayın milletvekillerimize, sayın valimize; başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Mezitli Belediyemizden konuyla ilgili söyleyecek bir şeyi olan var mı?

MERSİN MEZİTLİ BELEDİYESİ ZABITA MÜDÜRÜ ÖZGÜN ÜLKÜ – Başkanım, konuyla ilgili bizim de devam eden ve planlanan projelerimiz var. Özellikle, okul önlerindeki seyyar satıcılardan kaynaklı madde satışlarıyla ilgili ve gece satış yapan seyyar satıcılarla ilgili il emniyet müdürlüğü ve ilçe emniyet müdürlüğüyle aktif olarak çalışmalarımız devam etmekte. Yine, il emniyet müdürlüğü narkotik şubeyle planlanan reklam ve afiş projelerimiz var, farkındalık yaratarak madde bağımlılığını, kullanımını engelleyebilmek için. Bunun dışında da devam eden faaliyetlerimiz var Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MERSİN TOROSLAR BELEDİYE BAŞKANI HAMİT TUNA - Bu arada Sayın Milletvekilim, tabii, emniyet müdürümüze de çok teşekkür ediyorum, sürekli bu konuda istişarelerimiz de var, bunu etmeden olmazdı. Ben kendilerine de çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Akdeniz Belediye Başkanımız Sayın Muhittin Pamuk...

Buyurun Başkanım.

MERSİN AKDENİZ BELEDİYE BAŞKANI MUHİTTİN PAMUK – Sayın Valim, sayın milletvekillerimiz, çok kıymetli katılımcılar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Akdeniz Belediyesi ve Akdeniz Kaymakamlığı olarak bizim de sivil toplum örgütleriyle çalışmalarımız bu konuda şu anda devam ediyor. Ama toplantının bu noktasına kadar burada AMATEM’in gerekliliği konusunda bir mutabakat söz konusu oldu, ben bu konuda somut bir öneri ortaya koymak istiyorum müsaade ederseniz. Bizim Bekirde yolu üzerinde 4 katlı, içerisinde spor tesislerinin olduğu çok güzel bir binamız var. Geçmişte burası kadın sığınma evi olarak kullanılmış ama çok verimli bir şekilde kullanılmamış. Eğer uzman arkadaşlar, il sağlık müdürlüğümüz uygun görürse biz bu binayı kadın AMATEM olarak tahsis edebiliriz. Bu şekilde somut bir öneri yapmak istiyoruz.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU – Bir gelip inceleyelim, arkadaşlarımız notunu aldılar.

MERSİN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI BURHANETTİN KOCAMAZ – Sariibrahimli’deydi değil mi?

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU – Evet, Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Milletvekillerimizden Gaziantep Milletvekilimiz Sayın Akif Ekici’nin bir katkısı olacak.

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Sayın Valim, değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Üzerinde konuştuğumuz, tartıştığımız konu gerçekten çok önemli. Sayın Vali de girişte söyledi, terör değil, ben de terörden daha önemli, terörden daha çok önem arz ettiği kanaatindeyim. Siyasi istikrar oturduğunda kararlı bir yönetim terörü belli ölçülerde geriletebilir, hatta sonlandırabilir. Ama bu, içinde bulunduğumuz durum -iki günden bu tarafa cezaevlerini dolaştık, AMATEM’leri gördük,

ocak ayından bu tarafa yaklaşık 100 kişi civarında bu işin uzmanını dinledik -öyle tehlikeli boyuta ulaşmış ki iki boyutu var işin, arz ve talep. Talebi engellemek biraz olağanlık içerisinde ama esas engellenmesi gereken arz. 12, 13, 14, 15 yaşındaki çocuk mahalleye çıktığında yanındaki arkadaşları özendiriyor kullanıyorsa. Bu, Mersin’de yaygın, biliyoruz, Adana’da yaygın, benim şehrim Gaziantep’te de çok yaygın ve çok ucuz fiyatlarla elde edilebiliyor. Yani 1 lira, 2 lira gibi para olmayan rakamlarla bu ilk etap uyuşturucuyu bulabiliyor çocuk. Bunu önlemek lazım, bunun üzerine gitmek lazım. 2015 seçimlerinden sonra Parlamente’ye girdiğimde benim en çok üzerinde durduğum konu buydu, 2016 başında gündeme getirdik. Tabii, Mecliste de diğer yerlerde de ağır yürüyor işler. Ancak 2017 Kasımında komisyon kurulmasıyla ilgili 4 partinin ittifakıyla karar aldık, ocak ayında da başladık. Ama hep orada da söyledim, kurulduğu günden bu tarafa, amaç şu olmamalı: “Komisyon kurup, sonunda bir dosya hazırlayıp onu da Meclisin tozlu raflarına koyacaksak bu işe hiç gerek yok.” dedik. Yani benim sizlerden, buradaki arkadaşlarımızdan ricam şu: Meclis boyutunda ne yapabiliriz, hangi tür çalışmalar yapabiliriz, onun üzerine gitmekte daha çok yarar var gibi düşünüyorum. 50 yataklı AMATEM var, elinize sağlık, güzel yapılmış, benim şehrimde de var. Bir aylık bir tedavi süreci uygulanıyor, bir ay içerisinde yetenekli, işin uzmanı arkadaşlarımız var, belli ölçüde işi geriletiyor, bir ay sonra çocuğu tekrar eski ortamına gönderiyoruz.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ – Ondan sonra rehabilitasyon merkezine gönderilmesi lazım.

AKİF EKİCİ (Gaziantep) - Ha, ondan sonra olması gereken rehabilitasyon merkezi. Tabii, dün gördük, cezaevinde de gördük, öyle veya böyle bir şekilde bu işin içerisine bulaşmış, on sene, on iki sene ceza almış, bu adamdan ne hayır çıkar bundan sonra? Yasalar var, hâkimler var, savcılar var, uygun görmüş, o cezayı vermiş, öyle emretmiş kanun çünkü. Ama öyle hâle gelmişler ki pişmanlık içerisinde olan insanlar var, vazgeçme durumuna gelmiş insanlar var, bunlara bir tedavi... Bize önermeniz gereken... Bilmiyorum, burada bürokrasinin her kesiminden arkadaşlarımız var. Bize onu önermelisiniz; biz kanun olarak neler teklif etmeliyiz, raporumuza neler dercetmeliyiz, neler yazmalıyız, onu söylemelisiniz. Dün biz cezaevinde gördük onu, AMATEM’leri de görüyoruz. Yani “Ellinin yanına bir elli tane daha yaptık, elli tane kadın yaptık.” Ne olacak ki? Çözmez bu işi. Tabii, bunlar yapılmalı, bunlar yapılmasın demiyorum, yapanların eline sağlık, çalışan arkadaşlarımızın hepsine sonsuz teşekkür ediyorum ama bu işe bataklığını kurutacak şekilde nasıl gidebilmeliyiz?

Esas mesele şu: Sert ve yetkin iradeli bir yapı. İşin tepede baronları var, bu uyuşturucular Türkiye’ye yer altından gelmiyor, uzaydan da gelmiyor; kara yoluyla geliyor veya deniz yoluyla geliyor. Şimdi, Emniyet Müdürümüz burada, istihbarat daire başkanı; vardır işte burada yetkili arkadaşlarımız. Görevini yapmıyor demiyorum, herkes görevini yapıyor ama yeterli olmuyor. Arkada “Vur.” diyen bir güç lazım ve işin tepedeki baronlarına gidebilmek lazım. Yoksa sokakta eline torba almış, torbacılık yapan, uyuşturucu satan 3 çocuğu yakalamışsınız, neyi değiştirebilirsiniz, nereye varabilirsiniz ki? Veya bir mahallede 3 kilo, 5 kilo getirip bir dükkândan bunu sevk edenleri yakalamakla bir yere varmak mümkün değil.

Arkadaşlar, benim sizden ricam, böyle önerilerle gelirsiniz biz gittiğimizde Mecliste bunları dile getiririz, öyle bir rapor hazırlarsınız, daha yararlı olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU - Ben bir şeyi söyleyeyim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Valim.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU - Bu şey, hani, 1-2 liraya satılıyor. Ben ilimiz için söylüyorum Sayın Vekilim, son dönemde yaptığımız çalışmalarla, hem bu satıcılara yönelik hem de yakalanan uyuşturucu miktarları sonucunda artık şimdi 1-2 liraya bulma imkânı yok ilimizde, en son...

MERSİN İL EMNİYET MÜDÜRÜ MEHMET ŞAHNE – 30 lira, 40 lira.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU - 30 lira, 40 liraya çıktı. Yani bunu biraz daha böyle şey yaparsak zannediyorum yani alım gücünü de zorlayacak noktalara çekmemiz... Bu yakalamaların çok önemli sonuçları var.

AKİF EKİCİ (Gaziantep) - Tabii, tabii, bunlar önemli şeyler, bunları konuşacağız.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU - Şimdi, o yüzden, ilimizde inşallah daha da çalışmalara devam ediyoruz ama bunu da antrparantez söylemiş olayım.

Teşekkür ederim.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ – Sayın Valim, bir söz alabilir miyim öneriler konusunda? Sayın vekilim “Bize bazı şeyleri önerirseniz...” dedi de.

BAŞKAN – Buyurun Başkanım.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ – Efendim, ben de soy adımı çok seviyorum, yaşlanmaya başladım ama buna rağmen soyadım genç kaldı.

BAŞKAN – Ruh yaşı önemli Başkanım, 33 yaşınızdasınız maşallah.

MERSİN YENİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI İBRAHİM GENÇ – Teşekkür ederim.

Efendim, önce, bir kere, Parlamentoda ulusal bütçe yapılırken tedavi noktasında AMATEM’lerin yapımı ve rehabilitasyon merkezlerinin yapımı için yasa çıkarıp yeterli düzeyde ödenek ayırmak lazım, bu gerekli. Yoksa, şu kuruluş veya şu belediye, onların hepsinin başını da aşan işleri vardır. Ee, bizim gibi arızı olarak ortaya çıkanlar bir şey yaparsa yapar, yoksa kimse bir şey yapmaz.

İkincisi: Biraz önce söylediğiniz, kaynağını kurutmak. Hapishanelerde herhâlde daha çok torbacıları gördünüz, içicileri gördünüz ama bu işi üretip piyasaya salanları görmezsiniz neredeyse, onların arkasında başka güçler vardır. O kaynağına gidip onu kurutmak, onu da -söylediğiniz gibi- ancak devlet bu işin içine devlet olarak girerse yapar, yoksa mümkün değildir yani. Bu iki noktada bu iş çözülür.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Milletvekili arkadaşlarımızdan katkı sunacak olan var mı?

Sağlık Müdürümüz Doktor Sinan Bahçacı, buyurun.

MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRÜ DR. SİNAN BAHÇACI – Sayın Valim, sayın Komisyon üyelerimiz, vekillerimiz, değerli hazrun; şu ana kadar gerek vekillerimizin gerek başkanlarımızın söylediği konular çok önemli. Ben bir konuya dikkat çekmek istiyorum. Nasrettin Hoca çocuğuna testiği vermiş “Buna bir su doldur gel.” diye, gitmeden önce bir de tokat vurmuş. “Baba, niye tokat vurdun?” demiş, “Testiği kırma diye vurdum oğlum.” demiş. “Ee, baba, testiği kırmadım ki niye vurdun?” “Oğlum, kırdıktan sonra vurmanın bir anlamı yok.”

Şimdi, bizim AMATEM’lerimiz, ÇEMATEM’lerimiz, kadın AMATEM’lerimiz testi kırıldıktan sonra tokat vurmaktır. Biz okullarımızda, değişik eğitim alanlarımızda... Bir bakın, bugün STK’lerimizin ilgilendiği konu nedir? Milletten, herkesten para topluyorlar, devletten destek almıyor. Ben STK’lerimiz çalışmıyor demiyorum da biraz farkındalık oluşturup değişik konularda çalışma yapmaları lazım. Mesela uyuşturucuyla bağımlılık şeyinde kaç tane STK’miz var burada? 3 tane, 4 tane. 1 milyon 700 bin nüfuslu bir yerde, binin üzerinde okulun olduğu bir yerde 3 tane STK’nin... Bunlar da bu madde bağımlılığıyla ilgili mücadelede ne kadar başarılı olabiliyorlar?

Bizim, testi kırılmadan önce testiye... Bir rakam vereyim şimdi: Bizim arkadaşımızın yaptığı sunumda “11 bin müracaat” denildi. Bunların tanesi 3.205 gerçek kişi yani 3.205 kişi bize müracaat etmiş, mükerrer müracaatları var bunların; 993 yatan hasta, tedavi gören hasta olmuş ve bunun 663’ü müracaat etmiş. 3.205 kişiden -ayakta tedaviye müracaat edenlerden- 694’ü yani altıda 1’i “Ben artık bu işi bırakacağım.” diye niyetlenmiş, gelmiş. Testi kırıldıktan sonra heba olan suyun nasıl telafisi mümkün, biz bununla çalışıyoruz ama testi kırılmadan önce yapılacak yatırımlar ve faaliyetler yapmak lazım yani önce insana bir yatırım yapmak lazım, sonra o binalar bir yolla yapılır. Yani yapılır derken küçümsemiyorum, kesinlikle yanlış anlaşılmasın, çok değerli yatırımlar ama öncelikle... Ben 2012 yılından beri de fiilen aktif olarak, Konya’dan geldim, orada AMATEM’in de kurucusuyuz, orada aktif çalışmaların içindeyim.

Sayın vekilim çok önemli bir şeyi vurguladı, önce bizim il olarak karşımızda koskoca baronlar var. Yani onların yapılanmaları öyle ki sokaktaki torbacılara gelinceye kadar baronuna ulaşp arada kaç tane kademe geçiyor. Bu kadar devletin yetkilisi, görevlisi, vekili bu işle meşgul oluyor yani devletimize çok büyük iş düşüyor. Tabii, daha önce bu konuşmalar, toplantılar yapıldı, cezalar artırıldı şu anda Meclisten çıkan kararlarla, torbacıların cezaları artırıldı ama “Terörden daha önemli.” diyoruz. Ben diyorum ki bu işi yapan, satanlara daha ağır cezalar yani müebbet de kurtarmıyor, öteki cezaya da hâkim olmadığım için ben karar veremiyorum yani. Milletin maneviyatı öldürülüyor. Bir taraftan terörist geliyor, bedeni öldürüyor ama burada ruh gidiyor elden. Sağlık üç şeyden ibarettir; beden, ruh ve sosyal yapı. Sosyal yapısı gidiyor mu madde bağımlısının? Ruhsal yapısı da gidiyor, e, beden ayakta. Üçlü sacayağının birisi ayakta, ikisi yıkılmış; ne anlamı kalmış? O da ölmüş yani aslında.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkürler.

Alim Bey, Uşak Milletvekilimiz, buyurun.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Sayın Başkanım, Sayın Valim, çok değerli bürokrat arkadaşlar, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri; ben de Mersin’e gelmekten ve sizlerle burada bulunmaktan büyük mutluluk duyuyorum. İnşallah, bu toplantımızın da hem Mersin adına hem ülkemiz adına hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Sayın müdürümüz bir konuda tespitlerde bulundu, doğru. Nasrettin Hoca’dan örnek verdi, benim de rahmetli ninemin “Yavrum, yokluk insan yokluğudur, gerisi bulunur.” sözü aklıma geldi. Gerçekten, bu konuyla ilgili tespitlerimiz, önerilerimiz ve çok güzel binalarımız... Mesela belediye başkanımızın önerisi çok önemliydi, “Kadın AMATEM”le ilgili binayı hemen vereyim.” dedi ve hemen Mersin bu işi çözdü şu an için, ben çok mutlu oldum gerçekten bununla ilgili. Bizim konuşmalarımızda daha çok somut öneriler -tespitleri aşağı yukarı hepimiz biliyoruz ama- bizim için daha faydalı.

Bir de kendi ilimle ilgili de -burada da aynı şeyi, Sayın Valim- bu 2008’de kurulan Komisyonunda yaklaşık 107 tane öneri getirilmiş, yaklaşık 92 tanesi de şu an için uygulanıyor. Bunlardan birisi de bugünkü toplantımızın yapıldığı uyuşturucuyla mücadele il koordinasyon toplantıları ve yaklaşık 11 bakanlığımızın, 1 başbakan yardımcımızın takibini yaptığı yani yukarıda da takip edilen bir konu.

Biz gelişen dünyada şu an için maddi olarak veya görsel olarak yakaladıklarımızı konuşuyoruz. Aslında öyle tehlikeli bir durumdayız ki internet gibi bir şey var, artık torbacılar sokaklarda dolaşmıyor, sosyal medyadan bunu yapıyor. Yani bizim kendimizi buna göre dizayn etmemiz gerekiyor, bununla ilgili kişiler yetiştirmemiz gerekiyor, gençlerimizin bu konuda aktif çalışması gerekiyor ya da ilde -yani bürokrat olarak ben de çalıştım, hepimiz de biliyoruz- bu işle ilgili dertlenen insanların bu görevleri alması gerekiyor. Yoksa görev savmak yani işte toplantıları yapmak “Bugün de görevimizi yaptık” demek bu işi çözmiyor. Bizim bu konudaki hassasiyetimizi bu şekilde göstermemiz gerekiyor. Yani insan yokluğumuz var bizim. Binalar çok yapıyoruz, çok güzel şehirler kuruyoruz ama insan, insani

ilişkiler, birlik, beraberlik, o muhabbet, geçmişte, özlenilen insanların birbiriyle yardımlaşması, sosyal dokunun birlikte hareket etmesi önemli. Maalesef, kurduğumuz o modern, güzel binalar, büyük yapılar bunu öldürdü ve şimdi bunun sonucu gelişen hastalıklar en önemli hastalıklardan birisi uyuşturucu ve aile bireyinin parçalanması, daha kolay parçalanır hâle gelmesi bu tür olumsuzluklar da daha farklı sorunları ortaya çıkarıyor, bu konuda hemfikiriz. Terörden daha tehlikeli bir durumda uyuşturucu ama bizim hekim olarak yaptığımız bir şey var “koruyucu hekimlik hizmetleri” dediğimiz, her hastalığın tedavisi yakalandıktan sonra çok pahalı. Tabii hastalık ve bunun da tedavisi çok pahalı. Bizim yakalanmama üzerine bunları önleme üzerine çalışma yapmamız, çalışmamızın çoğunluğunu ona yapmamız lazım. Evet, yapılan projeler gerçekten güzel, tebrik ediyorum emeği geçenlere teşekkür ediyorum ama bunlar yetersiz. Her kurumun yani burada özellikle Diyanet İşleri, müftülük çok önemli; bir de Millî Eğitim bu işin başını çekmesi gerekir çünkü topluma en fazla dokunan ve herkesle bir arada olabilen kurumlarımız bunlar. Bizler, sağlık kuruluşlarımız daha çok hasta-hekim ilişkisine bağlı olarak sonradan tedaviyle ilgili kuruluşlarımız, bununla ilgili çalışmalarımızı artırmamız gerekiyor ve bizler de biraz önce sayın vekilimin dediği gibi, hem yerinde bu işi görmek sizlerden direkt olarak bilgiler almak... “Yönetmeliklerin değişmesiyle ilgili, kanunun değişmesiyle ilgili ne yapabiliriz?” Yani daha önceki önerilerden birisi, yine, kanunlardaki cezaların artırılmasıyla ilgili, hakikaten de artırılmış. Dün cezaevine gittiğimizde de o cezayı yiyen arkadaşlarımız “Haksız yere... Biz daha kolaylıkla bu topluma kazandırılacakken bu kadar ağır cezada biz bundan sonra ne yapacağız?” deyip onların da farklı bir sorunlar ortaya çıkartıyor. İşte bunların yani sadece ceza vermek değil kazanmak ön planda olması gerekiyor ama bu işin başında olanların caydırıcı şekilde yakalanıp en çok cezanın onlara verilmesi gerekiyor ama toplumdaki sıkıntımız şu: Çabuk köşeyi dönmek ya da gençlerin birden para kazanma hırsıyla bulaştıkları bu işte hem kullanıcı olup hem de torbacı olmaları ve bunların torbacı olarak işlem gördüğü taktirde çok ağır cezalara çarptırıldıkları ve onların da kaybolmalarını sağlıyor. Burada “baronlar” diye ifade edilen kişilerin yani bunu üretenlerin ve büyük miktarda pazarlayanların yok edilmesi gerekiyor. İnşallah, bu çerçevede farkındalık yaratmayla ilgili, toplumun bütün katmanlarının bu konuda hedefe ulaşmayla ilgili birlikte mücadele edersek başaramayacağımız bir şey olmadığını düşünüyorum. İnşallah, bu toplantılar, bu Komisyonun çalışmaları sonucunda da geleceğimizle ilgili gençlerimizin bu illetten kurtulmasıyla ilgili isabetli kararları alabilmeyi hedefliyoruz. İnşallah alırız diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Tunç, teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Valim.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU – Şunu söyleyelim: Biraz önce Sağlık Müdürümüzün ifade ettiği önemli yani önleyici evvela o çok önemli, zaten o çerçevede, biraz önce sunumda da geçti. Bakın, yaklaşık -bilgileri tekrar şey yapalım- 1 milyon 251 bin öğrenci. Bunların bazıları birden fazla kurs almış yani eğitimden geçirilmiş, bu önemli bir nokta yani bu iş testi kırılmadan önce yapılan faaliyetler çerçevesinde. İşte, 77 bin öğretmen. Bunların da bir kısmı dediğim gibi birden fazla... Yani burada şunu da ifade etmek istiyorum: Bu konuda süreklilik yani “Bir defa verdik bırakalım.” demiyoruz yani. Kişiyi zaman zaman, bu öğrencileri, öğretmenleri artı veliler, 156 bin veli, bakın, 23 bin diğer personel ve diğerleri diyelim 1,5 milyon kişiye eğitim verildi. Önleyicidir bunlar yani bunlar uyuşturucu kullanan değil, farkındalık eğitimleri bunlar ve bunu sadece şöyle yapmıyoruz: “Bir defa yaptık tamam, daha bir daha onu değil.” Bakın bir öğrenciyi işte x kursuna almışız, sonra bir başka eğitim kursuna almışız, sonra bir başka eğitim kursuna almışız. Bu şekilde kurs alanların sayısı toplamda 1,5 milyon, bu da çok önemli bir şey, önleyici anlamında.

Bir de SODES projelerimiz var, yine burada ifade edildi. Bunlardan bir kısmı hem önleyici bir kısmı da bulaşmış olanlar yani madde bağımlısı olanları rehabiliteye yönelik projelerdir, bunlar da çok ciddi projelerdir. Bunların da şu anda devam ediyor uygulamaları. Yarın zannediyorum başlıyoruz değil Sinan Bey?

MERSİN İL SAĞLIK MÜDÜRÜ DR. SİNAN BAĞÇACI – Evet, efendim.

MERSİN VALİSİ ALİ İHSAN SU – Bugün eğer kalsaydınız orada bir şey gösterebilirdik, bağlama kursu, resim kursu, halk oyunları vesaire bunlar madde bağımlıları olan çocuklarımız, bunları orada yeniden hayata döndürmek için yapılan çalışmalar. İnşallah onlar da hızlı bir şekilde devam edecek. Bunlar bir yıl boyunca sürekli devam eden projelerdir. İnşallah, bunlar devam ettiği müddetçe de başarılı olacağız. Tabii ki bu süreç bir devam eden bir şey yani bugün yaptık bitirdik değil. Hedef kitle birinci etapta buna çocuklarımızı, gençlerimizi, vatandaşlarımızı bulaştırmamak, evvela bu konuda farkındalık oluşturup ona bulaştırmamak ama hasbelkader, bir şekilde bulaşmışsa da onu bu illetten kurtarmaktır ikinci olarak da, bunun için de çalışmalarımız devam ediyor.

Ben tekrar teşekkür ediyorum, sağ ol.

BAŞKAN – Evet, tabii, “Bana bir şey olmaz, bana bulaşmaz.” demeyelim. “Doktoruz, biz bağımlı olmayız.” Anestezi doktorlarından bildiğimiz örnekler var, maalesef, ameliyathanelerde uyuşturucu madde kullanan ve hatta intihar eden doktorları biliyoruz. “Ben öğretmenim, bana bir şey olmaz.” Bugün biyoloji öğretmeni bağımlılık nedeniyle AMATEM’de tedavi oluyor. “Ben işadamıyım, param pulum her şeyim var, mevkim var.” Maalesef herkesi etkiliyor.

İl Emniyet Müdürümüzün söyleyeceği şeyler varsa ilimizle ilgili...

ALİM TUNÇ (Uşak) - Ben Sayın Başkanım, belediye başkanlarımızla ilgili de bir şeyi unuttum veya ilave etmek istiyorum. Gerçekten belediyeler, doğumdan ölüme kadar insanın her alanıyla ilgilenen bir tesis yani belediye kurum olarak çok önemli. O nedenle de Sayın Başkanımı tebrik ediyorum, üç dönemdir belediye başkanı olan arkadaşlarımız var, bu kolay olmuyor tabii, üç dönem seçilmiş olmak belirli şeyleri başarmış olmaktan geçiyor. Bu, parayla pulla da belki bazen olmuyor. Yani parayla hizmet etmek her zaman daha kolaydır, önemli olan parası olmadan hizmet edebilmek. Bu beceri işidir çünkü. Ve insanların ihtiyacına ve dokunmakla... Belediye başkanlarımızın en önemli şeyi, bizden farklılıkları bire bir dokunmakla olan şeyler ve ondan dolayı da bu tür hassas konularda taşın altına elini koyan başkanlarımızın her zaman daha başarılı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Mersin’de özellikle arzin önlenmesi noktasında çok başarılı operasyonlara imza attı Emniyet Müdürlüğümüz, Jandarma Komutanlığımız, Sahil Güvenlik Komutanlığımız, ben bugün huzurlarınızda kendilerine ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Sosyal medyadan da takip ediyoruz, bu başarılarının artarak devam etmesini de ediliyoruz.

İl Emniyet Müdürümüz Sayın Mehmet Şahne. Sayın Müdürüm, mesela Mersin’de sizin tespitlerinize göre -1 milyon 200 yüz küsur bin nüfusumuz var; resmî, gayiresmî rakamlara göre 250-300 bin Suriyeli var, 2 milyonun üzerinde, sürekli göç alan bir şehriz- kaç tane bağımlı vardır, siz tahmini olarak elimizde böyle bir istatistik var mı ya da kurumlarımızdan böyle bir bilgisi olan var mı, bilmiyorum.

Buyurun.

MERSİN İL EMNİYET MÜDÜRÜ MEHMET ŞAHNE - Sayın Valim, Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; öncelikle hoş geldiniz.

İlimizde böyle bir toplantı organize ettiğiniz için hepinize şükranlarımı arz ediyorum.

29 Ekim 2006 yılı tarihinde ben Mersin’de göreve başladığında Sayın Lütfi Elvan Bakanım özellikle şehrin ana sorunlarından biri olarak uyuşturucuyu belirtmişsiniz. Bunun üzerine il genelinde yapmış olduğumuz kamuoyu çalışmalarıyla ilgili şunu burada zikretmek istiyorum: Gerçekten halkın terörden çok birinci öncelikli sıkıntısının uyuşturucu olduğunun, terörden daha tehlikeli bir toplum düşmanı ya da halk sağlığını etkileyecek bir suç olduğunun farkına vardık. Bununla ilgili operasyonlarımızı yaptık. Burada, huzurunuzda Sayın Valime çok teşekkür ediyorum, bize gerçekten çok büyük destekleri oldu. Siyaseten de Sayın Bakanımın, sizin desteklerinizi hiç unutmuyoruz. Zaten Hükümet olarak Sayın Cumhurbaşkanımızın, İçişleri Bakanımızın tavrı çok net ve ortada.

İlimizde uyuşturucuyla ilgili çok ciddi bir yaygın kanaat vardı; bunun reel ölçüsünü çok bilemiyoruz ama 2017 yılı içerisinde biz 3.475 kişiye işlem yapmışız; bunlardan yaklaşık 920 tanesi tutuklanmış, diğerleri içici boyutunda. Bu rakamları yüzdelik dilime vurursak, reel anlamda nüfusu ortalamaya çalışırsak elimizde yüzde 5’lik dilimde uyuşturucu kullanımı var ama bunun bağımlılık düzeyini tam ölçmek çok mümkün değil Sayın Vekilim. Sürekli kullanım var, 1 defa kullanan var, 2 defa kullanan var. Tabii, bu arzın yok edilmesiyle ilgili bize bütün kolluk olarak, kamu kurum ve kuruluşları olarak gerçekten çok destek verdiler gerek belediyelerimiz gerek siyasilerimiz, Sayın Valimiz başta olmak üzere; ciddi bir mesafe aldık. Şu an kamuoyu yoklamasında, Mersin’de dolaştığımızda mahallelerdeki uyuşturucuyla ilgili sorun 5’inci, 6’nı sıralara inmiş vaziyette ve biz bundan çok mutlu oluyoruz. Gittiğimizde, özellikle trafikle ilgili sorunlar, asayişin basit hırsızlık tarzı konuları gündeme geldiğinde, geçmişle mukayese ettiğimizde mutlu oluyoruz. Ama ben bundan sonrasıyla ilgili birkaç öneride bulunmak istiyorum. Bu önleyici tedbir konusunda, özellikle öğrencilerimizle ilgili bir faaliyette bulunulmamasını istiyorum, yani 18 yaş üstüne çıkmamız lazım yani çocuklarımızın aklına “uyuşturucu” kavramını çok getirmememiz lazım. Nasıl sigarayı ve alkolü uzak tutuyorsak çocuklarımızdan alışmamaları için, bu çocuklara uyuşturucuyla ilgili eğitim vermememiz lazım. Bu eğitim faaliyeti olacaksa üniversite seviyesiyle ve rehber öğretmenlerimizin üzerinden olması lazım.

Şimdi, Türkiye’de kolluğun sokakta suçla mücadelesi genelde adli soruşturma izniyle başlıyor ama anlık müdahaleler gerektiren konularda kolluk biraz zayıf. Bu anlamda, uyuşturucuyla mücadelede, suçla mücadelede polis yetkilerinin tekrar gözden geçirilmesi gerektiğine inanıyorum. Mazeret olarak söyleyemiyorum bunu yani yanlış anlamayın.

Bir diğer husus: Önleyici tedbirle ilgili eğitimin tek elde toplanması lazım, yani bunun -Millî Eğitim ya da Sağlık- yukarıdan organizasyonunun tek yerden yapılması lazım. AMATEM’lerin de bu organizasyon içerisine dâhil edilmesi lazım. AMATEM’leri tek başına bir tedavi merkezi olarak düşünersek bunun çözüm üretmediğini görüyoruz hepimiz, yani kısmen, çok cüzi miktarda insanlara faydası olsa da süreklilik arz etmediğini görüyoruz.

AMATEM’leri iki kademeli kurmalıyız bence. Bir, şok tedavi, o ilk ani krizleri ortadan kaldırmaya yönelik. İkincisi, meslek edindirme. Türkiye’de çok sayıda organize bölgemiz var, çok da mutluyuz bundan ve bunlar da gerçekten orta kademe işçi istihdamında eleman bulamıyorlar. Bunu ilimizde de yaşıyoruz. İŞKUR’a, iş adamlarımızın talepleri olmasına rağmen, bunu karşılayacak istihdam bulamıyoruz.

Bu rehabilitasyonun üçüncü ayağı: Mutlaka yer değişikliği olması lazım, çocuğu bulunduğu bölgeden başka bir organizasyona taşımak lazım. Burada organize bölgeler entegre edilebilir yukarıdan, istihdam açısından bu çocuklarla ilgili.

Bir de büyük odalarımız var tabii; Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, MÜSİAD, TÜSİAD. Bunlara bu uyuşturucuyla ilgili görevler verilmeli Sayın Başkanım. Yani bu odanın bütçesinde olabilir, eğitim faaliyeti olabilir; burada direkt bir sorumluluk getirmek gerekiyor.

Bir diğerk husus da istihdamla ilgili. İstihdam edilen, uyuşturucu rehabilitasyonundan çıkmış kişilerden vergi alınmamasının -çalıştıran, işveren için- bunların vergiden ve sigortadan muaf tutulmasının çok faydalı olacağını dışınıyorum. Ama böyle ne kadar çok konuşursak bu iş o kadar çoğalıyor; yani bunu, tedbirlerimizi alıp uygulamalı, dışarıda çok konuşmamalıyız, basında çok paylaşmamalıyız. Çocuklar o kavramlardan ne kadar uzak kalırlarsa biz bu anlamda o kadar başarılı oluruz diye dışınıyorum.

Saygılar sunuyorum. Arz ederim.

BAşKAN – Sayın Müdürüm, teşekkür ediyoruz.

Özellikle basın yayında bazı cmlerler var ki “altın vuruş”, ondan sonra “uyuşturucu...” Yani ocuklar bunu okuyor ya: “Burada altın var, uyuşturuyor, ağrıları geçiriyor.” Sanki olumlu bir hava varmış gibi, daha sayacağımız pek çok cmlerler konusunda biz de aynısına katılıyoruz.

şimdi kaymakamlarımız söz almak istiyor.

Buyurun.

MERSİN YENİşEHİR KAYMAKAMI MUSTAFA KILIÇ – Sayın Valim, Sayın Başkanım, değerli milletvekillirim; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben daha önce Adana Karataş’ta çalıştım, sonra Diyarbakır merkez Kayapınar Kaymakamlığında görev yaptım. İki yerde de uyuşturucunun had safhada olduğunu gözlemledim, bizzat da şahit oldum. Hatta bu, ilkokul çocuklarına kadar inmiş durumdaydı birçok yerde. İstesek de istemesek de çığ gibi büyüyen bir felaket bu. Dolayısıyla bununla ilgili tedbirden ziyade -şimdi, bir arz var- etkin mücadeleyle arzı azaltıyoruz ancak asıl önemli olan, talebin azaltılması. Bu hususta neler yapılması gerektiği hususunda bilinçli bir aile, bilinçli bir toplum, bilinçli bir gençlik, bilinçli bir ğrenci kitlesi yetiştirmek zorundayız. Talebi azalttığımız zaman ister istemez arz da kendiliğinden yok olacaktır. Emniyet tedbirleri, koruyucu tedbirler elbette ki yapılması gerekenlerdir. Biz ilçe kaymakamlığı olarak okul önlerindeki çalışmaları yapıyoruz, hatta dal sigara satanlara bile uygulamalar yapıyoruz. Bununla ilgili kanuni düzenlemeler elbette ki yapılacaktır. Belediyelerimize ve bizlere düşen görev, bilinçli bir toplum oluşturmaktır.

şimdi, bizim burada Byşehirimizde ve ilçe merkezimizde belediyelerimizin reklam tabelaları var; slaytlar şeklinde, videolar şeklinde dönen reklamlar da konulabiliyor. Psikologlar eşliğinde hazırlanmış olan uyuşturucuyla mücadeleyle ilgili kısa filmler, vurgu yapabilecek filmler sürekli -haftada bir de olsa- oralarda döndürülebilir, dolayısıyla bir farkındalık oluşturulabilir. Yapılacak bir düzenlemeyle, ilkokullardan ziyade, 4’nc sınıftan sonra çocuklarımıza uyuşturucuyla mücadeleyle alakalı haftada bir gün de olsa 1 saat ders verilebilir. Dolayısıyla o ocuk onu annesine, babasına da anlatacaktır.

Üçüncüsü, etkili bir iletişimin temeli bugün televizyonlardan geçiyor. Sağlık Bakanlığının veyahut da ilgili bakanlığımızın hazırlayacağı çok güzel slaytlar, kamu spotları zorunlu yayın hâline getirilip “prime time” olmasa bile herkesin, o çocukların da izleyebileceği bir saatte verilebilir. Dolayısıyla farkındalık eğitim oluşturulduğu zaman talep azalabilir; bu da uyuşturucuyla mücadelede bize hız kazandıracaktır.

Emniyet tedbirlerini bizler zaten Bakanlığımızın da bize vermiş olduğu talimat üzerine uyguluyoruz. Asıl önemli olan, dediğim gibi, talebi azaltmaktır. Ben bununla ilgili üniversitelerimizden de faydalanarak etkin bir propaganda malzemesi oluşturmak lazım diye dışınıyorum.

BAşKAN – Yenişehir Kaymakamımıza teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

MERSİN CUMHURİYET SAVCISI CİHAT GEZMEN – Efendim, her şeyden önce, buraya geldiğiniz ve bizi davet ettiğiniz için teşekkür ediyorum.

Daha önce Van’da da çalıştım, yine uyuşturucu merkezlerimizden biri, Mersin’de de çalıştım.

Ben Emniyet Müdürümüzün şu dediğine katılıyorum, hatta biraz da açmak istiyorum: Şimdi, polislerimiz saha çalışmasını yaparken bire bir savcının emri altında, bunda hiçbir tereddüt yok fakat sahada o kadar ani gelişmeler oluyor ki, talimat almaları imkânsız olan çok acele hadiseler oluyor ve biz bunda bazen anı kaçıırıyoruz. Örnek veriyorum, diyorlar ki: “İşte, şu parkta ‘Ahmet’ isminde uzun boylu bir şahıs satış yapıyor.” Şimdi, eski içtihatlar -bu “eski içtihat” dediğim, birkaç yıl öncesinin içtihatları- diyordu ki: “Savcıdan arama izni alman lazım.” Fakat bu durumda savcı, yine mevzuata göre, arama kararı veremez, kişinin kim olduğu dahi belli değil. Şimdi, polis o parka gidiyor, o kişiyi göremiyor; ertesi gün gidiyor, göremiyor; diğer gün gittiğinde eşkâle uygun kişiyi alışveriş yaparken görüyor ve bu durumda şahısları polis arkadaşlar yakalıyorlar. Şimdi, polis arkadaşlar şahsı yakaladığında yasaya göre deniyor ki: “Üstlerinde kaba üst kontrolü yapılacak.” E, kaba üst kontrolü çamaşırın içini kapsamaz, cüzdan içini kapsamaz yine içtihatlara göre. E, diyorlar ki: “Arama kararı alacaksınız.”

Şimdi, biz “suçüstü” kavramını yönetmeliğe koymuşuz, Arama Yönetmeliği’ne ama yasada yok. Ben uyuşturucu suçlarına münhasıran sahadaki kolluk kuvvetlerimizin -Jandarma, Sahil Güvenlik, Emniyet fark etmez, Gümrük İstihbarat da buna dâhil- suçüstü hâllerindeki arama yetkisini yönetmeliğe değil, kanuna koymamız gerektiğini düşünüyorum.

Efendim, diğer bir yandan, evlere arama istiyor bazen kolluk arkadaşlar. Şimdi, arama yasada o kadar sıkı koşullara bağlanmış ki, o kadar çok şey bilmeniz gerekiyor ki. Bazen kişinin adını bilmiyorsunuz, bazen o evde kimin oturduğunu bilmiyorsunuz, bazen sadece adres doğru oluyor. İçinde kimin yaşadığı belli değil çünkü bugün Ahmet yaşıyor, diğer gün Mehmet yaşıyor. Ama diyor ki insanlar: “Hayır, orada uyuşturucu satılıyor.” Şimdi, mevzuata göre hâkim, savcı buna kolay kolay arama veremiyor. Arama vermek için polis arkadaşlar kendisini zorluyor, biz kendimizi zorluyoruz. Belki de bazen kanuna aykırı arama emirleri veya kararları vermek durumunda kalıyoruz çünkü polis arkadaşların fiziki takip yapamayacakları mahallelerimiz var, teröre müzahir yerlerde polis arkadaşlar fiziki takip yapamıyorlar. Yapamama sebepleri şu çoğunlukla: Sıklıkla uygulamada “yanma” dedikleri olay oluyor çünkü hepsinin muhbiri var, gözcüsü var, vesaire. Bazen anlık bir eve dalmaları gerekiyor. Hani, burada savcı yazılı arama emri verebilir mi? Verebilir ama kanun şunu diyor: “Hayır, acele hâllerde savcı verebilir.” Biz bazen acele hâli gerektiği gibi evraka yansıtmıyoruz. Anlık alışverişlerde polis yakalıyor, içtihatlar diyor ki: “Arama emri gerekiyor.” ve diyor ki: “Sadece kaba üst kontrolü...” Hayır, her ne kadar yönetmelik izin verse de yönetmeliğin bir kısım hususları -suçüstü olsun, “Uyuşturucu madde bulmakta daha detaylı kaba üst yoklaması yapılabilir.” anlamında bir ibare var, o olsun- aslında yasaya aykırı. Bu hususta bir çalışma yapılması gerektiğini düşünüyorum.

ALİM TUNÇ (Uşak) - Bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tunç...

ALİM TUNÇ (Uşak) – Yani, burada diyorsunuz ki: “Yönetmelikte var, kanunda yok.”

MERSİN CUMHURİYET SAVCISI CİHAT GEZMEN - Kanunda yok.

ALİM TUNÇ (Uşak) - Böyle bir şey mantıksız.

MERSİN CUMHURİYET SAVCISI CİHAT GEZMEN – Ben şöyle söyleyeyim efendim...

ALİM TUNÇ (Uşak) - Hayır, şimdi, burada şunu da söylemek lazım: Bazen görevlerin tam tanımı için her şeyin motamot olması çok mümkün değil ama bu görevi yapmak isteyen, bu görevi sonuçlandırmak isteyen, istekli olan insanların acil durum için aslında arama şeyi var.

MERSİN CUMHURİYET SAVCISI CİHAT GEZMEN - Şöyle söyleyeyim efendim: Mesela, gündüz veremiyoruz.

ALİM TUNÇ (Uşak) - Bir dakika, bir şey daha ilave edeceğim, ondan sonra...

Görevini yapmayla ilgili, yasalarda boşluk, sizin söylediğinize göre var.

MERSİN CUMHURİYET SAVCISI CİHAT GEZMEN - Var, kesinlikle.

ALİM TUNÇ (Uşak) - Yönetmeliğe koymuşlar “acil” ama kanunda da onunla ilgili gerekli düzenleme aslında benim mantığıma göre var da sizin istediğiniz gibi yazmıyor gibi geldi bana. Burada kötü niyetlileri korumakla ilgili kanunlar da genelde ona göre yapılıyor. Yani, burada eğer çok açık olarak, her şeyi ona uydurarak istenmeyen, vatandaşı mağdur edecek pozisyona getirecek durum da olabilir. Buradaki yine insan faktörü; yani, polisimiz, hâkimimiz, savcımız eğer isterse bu iş olabiliyor ama istemezse gerekçeler ortada.

MERSİN CUMHURİYET SAVCISI CİHAT GEZMEN - Devam edeyim mi efendim?

ALİM TUNÇ (Uşak) - Buyurun.

MERSİN CUMHURİYET SAVCISI CİHAT GEZMEN - Şimdi, Emniyet ne kadar arama isterse biz vermeye çalışıyoruz, emir olarak da veriyoruz. Bizim mesela Mersin müracaatta hiçbir sıkıntımız yok, en azından ben olmadığını düşünüyorum, zaman zaman nöbetlerde sıkıntı çıksa da... Efendim, bu dediğim bizi aşıyor. Biz dosyayı yapıyoruz, Emniyet on numara dosya yapmış, şahsı yakalamış, biz acele hâllerde vermişiz ve kaba üst aramasıyla almışlar, hiçbir sıkıntı yok, iddianamemizi yapıyoruz; mahkeme ceza veriyor, Yargıtay bozuyor. Şu anda ceza genel kurulu ile daire arasında bu konuda müthiş görüş farklılıkları var. Mersin’de birkaç sene önce -narkotikte çalışanlar bilir- çok fazla uyuşturucu dosyasından beraat çıktı Yargıtay bozmaları üzerine; yani, bu kadar emeğimiz boşa gitti. Ben şunu söylemek istiyorum: Bizim daha büyüklerimiz Ankara’da Yargıtayda; belki onlarla görüşmenin de bu hususta faydası olacaktır, hani bu kadar bozma neden yapılıyor, bu kadar kaybımız neden var, bu kadar isabetsiz -yani, aramaya yönelik olarak söylüyorum- neden var; bunu Yargıtayla bir görüşmek gerekir. Bir ihtiyaç varsa... Çünkü daire “Suç var.” diyor, genel kurul “Yok.” diyor ve benzer çok fazla... Yani, genel kurul “Bu arama geçerlidir.” diyor, daire “Geçersizdir.” diyor. Çok büyük bir ihtilaf var Yargıtayda.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Cumhuriyet Savcım.

Şimdi, geçenlerde bir gazete haberi okudum, yani, çok şaşırdım: Bir yerel mahkeme vatandaşa daha önce bir esrar, eroin yakalatmış -920 gram örneğin-; yerel mahkeme kişinin beraatine, malının da iadesine karar vermiş. Sonra bu, Yargıtaya gidiyor, Yargıtayın gözünden kaçmıyor. Yani, şaka gibi aslında.

Aslında bazı durumlarda gelenekler, görenekler ön plana çıkıyor; hâkimin, savcının oradaki vicdanı, adalet duygusu önemli. Bazı ülkelerde mesela hiç anayasa yok ama biz doksan altı senedir, yüz senedir neredeyse durmadan kanun çıkartıyoruz, sürekli kanun değiştiriyoruz, o kadar çok... Ben, işte, üç yıllık milletvekiliyim; yani, çok fazla kanun çıkartıyoruz. Bu da ne? Sahadan, bürokratlardan gelen talepler, yani: “Bu konuda da bir kanun çıkartılsa...” Aslında bu kadar çok kanunun olması da yorum noktasında sıkıntı oluyor; işte, yerel bir mahkeme vatandaşa beraat veriyor, elindeki malı da iade ettiriyor mesela.

Sayın Tunç, başka ekleyeceğiniz bir şey var mı?

ALİM TUNÇ (Uşak) - Bu konuyla ilgili araştırmamızı yapalım, yani orayla da görüşelim. Eğer hakikaten yerelde alınan kararlarda Yargıtayda bu kadar çok bozma varsa bu kanunun mantığında bir hata olabilir, onun düzeltilmesi gerekebilir.

MERSİN İL EMNİYET MÜDÜRÜ MEHMET ŞAHNE – Sayın Başkanım, kısaca bir ilavede bulunmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Müdürüm.

MERSİN İL EMNİYET MÜDÜRÜ MEHMET ŞAHNE – Şimdi, “polisin ya da kolluğun” diye ifade edeyim, yetkilerinin artırılması normalde suistimallere sebebiyet verebilir mi? Evet, verebilir. 2006’da yapılan hukuk değişikliğinde özgürlükleri genişletme adına devletin yetkileri kısıtlandı ama bence devletin güvenlik yetkisi ile özgürlük sınırlarını belirlerken burada denetim mekanizmasını ön plana çıkartmamız lazım. Bizi çok iyi denetleyin ama lütfen bizim elimizi kolumuzu kesmeyin. Biz sokakta şu an iradesiz geziyoruz; birine telefon açmadan hiç kimseye müdahale edemiyoruz. Şu an kolluğun kimlik sormaktan başka hiçbir yetkisi yok. Trafik polislerimiz bizden çok yetkili, onları kullanıyoruz çok şükür, durduruyoruz. Bunu bütün samimiyetimle söylüyorum. Ben bugün mesleğimin sonuna gelmiş vaziyetteyim, burada birkaç sene daha belki yaparım, belki yapmam ama bu güvenlik ve özgürlük dengesini kurarken güvenliğin yetkilerini sınırlandırmadan, denetleyerek özgürlükleri artıralım. Bize yetkiyi verin, istediğiniz her saat gelin, denetleyin, 7/24 denetime açığız ama sokakta benim polisim şüpheli gördüğü bir kişiye müdahale ederken iradesi elinden alınmasın. Bu yetkimiz yok. Mesela “Yönetmelikte var.” diyor arkadaşımız ama çok açık, net değil. Adliyeye gittiğinizde arkadaşlarımız yapmış oldukları iş ve işlemlerin hesabını vermek zorunda; yani, bu hesabı verirken genel hükümlere göre bakıyor sadece o hâkimler. “Benim gördüğüm, burada yetkin yok. Niye bunu kullandın?” diyor. İşte “Benim mesleki tecrübem şunu gerektirdi, bunu gerektirdi...” Kendinizi anlatmak zorunda kalıyorsunuz görevinizi yaparken. Bu anlamda gerçekten desteğinizi bekliyoruz yani sadece uyuşturucu olarak da değil.

Küçük bir ilave de yapacağım: İŞKUR’dan dokuz aylık istihdamlarımız oluyor, biliyorsunuz, okullara temizlik görevlisi gibi. Özel güvenlik konusunu da bunun içerisine dâhil edersek okullarımızın güvenliğini otomatikman almış oluruz Sayın Vekilim. Yani, özel güvenlikçi alalım, sadece temizlikçi değil. Oraya alırken başka kurumlara da veriyoruz, biliyorsunuz, istihdam için, bunu değerlendirelim.

BAŞKAN – Evet, TYP kapsamında.

MERSİN İL EMNİYET MÜDÜRÜ MEHMET ŞAHNE – Evet. O kapsamda, dokuz ay zaten yeterli oluyor, okulların açık olduğu süre içerisinde; bunu orada kullanırsak çok faydalı olur Sayın Vekilim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Müdürüm.

MERSİN CUMHURİYET SAVCISI CİHAT GEZMEN – Şu konuda bir ekleme yapabilir miyim?

BAŞKAN - Buyurun Sayın Savcım.

MERSİN CUMHURİYET SAVCISI CİHAT GEZMEN – Sayın Başkanım, kolluğun bu anlamdaki yetkisini kesinlikle uyuşturucu suçlarına münhasır artırmamız lazım. Hani, daha önce kolluk araçta silah, patlayıcı madde gördüğünde savcıya ulaşamadığı, vesaire hâllerde, acil hâllerde PYSK’ye göre yine arama verebiliyordu oradaki kolluk amiri arkadaşımız, o da hâkim onayına sunuluyordu; Anayasa Mahkemesi bunu da iptal etti. Yani, şu anda -müdürümün dediği gibi- Demirtaş’ta birini yakaladıklarında kaba üst kontrolün ötesine geçemiyoruz, bu bizim için büyük sıkıntı.

BAŞKAN - Akdeniz Belediye Başkanımız, Akdeniz Kaymakamımız Muhittin Pamuk.

Buyurun.

MERSİN AKDENİZ BELEDİYE BAŞKANI MUHİTTİN PAMUK – Sayın Vekilim, ben konuştum ama heyetten özür dileyerek tekrar bir somut öneri sunmak istiyorum: Biz aynı zamanda İlçe Uyuşturucuyla Mücadele Komisyonu Başkanı olduğumuz için kaymakam olarak pratikten, alanda çalışan arkadaşlardan zaman zaman sıkıntılar bize yansıyor; o sıkıntıya çözüm açısından onların önerisini de arz etmek istedim.

Şimdi, genelde uyuşturucu müptelası olan şahıslarla ilgili, gelir düzeyi ya çok düşük ya da gelir düzeyi çok yüksek kesimlerden uyuşturucu eğilimi ve kullanımı çok yüksek. Tabii, bizim bölgede de, Akdeniz Bölgesi’nde de gelir düzeyi düşük yoğunlukta toplumsal kesimlerin yaşadığı yerler. Uyuşturucu kullanan bir genç AMATEM’e gidiyor müracaat ediyor fakat zaman zaman tedavilerinde kesintiler meydana geliyor, maddi sıkıntılardan ötürü. Tabii, bu vakıflara, sosyal yardımlaşma dayanışma vakıflarına müracaat edildiğinde biz oradan maddi destek sağlıyoruz ama bu yardımın daha etkin olabilmesi için sosyal yardımlaşma dayanışma vakıflarının “şartlı bağış” adı altında bir yardım türü var, “şartlı nakit transferi” diyoruz biz buna. Örneğin, öğrencilere okula devam noktasında, devam etmeleri kaydıyla öğrenci başına yardım ediliyor veya 0-6 yaş arası yeni doğmuş çocuklara yine düzenli sağlık kontrolleri yapılması kaydıyla destek sağlanıyor. Uyuşturucuyla mücadele noktasında da bu şekilde şartlı yardım kısmı mutlaka sağlanırsa, o zaman hem AMATEM’e devamlılık ve tedavinin sürekliliği konusunda bir avantaj sağlanabilir, bir katkı sağlanabilir, hatta üç ayda bir doktor kontrolünden bu tedavinin devam ettirildiği konusunda bilgiler de aktarılıp bu yardım üç ayda bir de devam ettirilebilir. Tabii, uyuşturucu kullanan insana maddi katkı sağlamak risklidir ama bir kontrol tarzında bu şekilde bir yardım sağlanırsa tedavinin neticesi konusunda katkı sağlanacağını düşünüyorum.

Arz ederim. Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, bir ilimizde bir AMATEM merkezinde denetimli serbestlik için idrar vermek maksadıyla bir vatandaş geliyor, denetimli serbestlik nedeniyle idrarını verecek. Böyle bir düzenek var, bir pompa. Ucunda da idrarı vereceği yere yerleştiriyor; bu pompayı da dizinin arasına koyuyor ve idrarı veriyor, temiz idrarı. Yani, bu tür vatandaşların ne kadar pratik çözüm bulduklarını göstermek açısından, özellikle Sağlık Müdürlüğümüz... Bir de bunun ısıtıcısını icat etmişler, bunu ben bilmiyordum. Şimdi, idrar verdiği zaman biliyorsunuz idrar 36,5 derece, vücuttan çıktığı için biraz da sıcak olması lazım. Isıtıcısını icat edip bunu piyasaya sürmüşler. Bunların kontrolü de aslında çok önemli. Yani, o konuda da Sağlık Müdürlüğümüz buna biraz daha dikkat ederse iyi olur.

Tabii, Sayın Kaymakamım, Sayın Başkanım, uyuşturucu kullanıp da bunlara nakdi yardım yapılması konusunda bu işin denetimi, takibi çok önemli. Bu sefer, devletin verdiği bu yardımla uyuşturucu madde bile kullanabilirler ama farklı, önemli bir fikir.

Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürümüz Veysel Bey, buyurun.

MERSİN AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR İL MÜDÜRÜ VEYSEL TOPKAYA – Sayın Valim, Sayın Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz ve bürokrat arkadaşlarımız; hepiniz hoş geldiniz.

Şimdi, sahada bu konuda özellikle ilçelerimizin en geri kalmış bölgelerinde yaptığımız alan taramalarında ve onlara dönük yapmış olduğumuz birtakım çalışmalarda şunu görüyoruz: Şiddet Önleme ve İzleme Merkezimiz var. Şiddet Önleme ve İzleme Merkezine gelen vakaların yüzde 70’e yakınının aile içi şiddetten ve bunun da uyuşturucu ve alkol bağımlılığından kaynaklı ev içi şiddete dönüştüğünü görüyoruz, bu verileri bir kenara toplayarak.

Bir de sahada yaptığımız çalışmalarda, özellikle bizim Bakanlığımızın vermiş olduğu parçalanmış ailelere dönük Sosyal ve Ekonomik Destek dediğimiz, kısa adı “SED” olan bir yardım modelimiz var. Mersin ilinde 3 bine yakın aileyi direkt bu yardım modeliyle yararlandırıyoruz.

Şimdi, alan taramalarında ve bunun arkasından çıkan sonuçlarda sosyal ve ekonomik destek ödediğimiz ailelere baktığımız zaman, bu parçalanmış ailelerde büyük bir kısmının özellikle babalarının uyuşturucu suçundan dolayı cezaevlerine girdiğini veya bu sebepten dolayı ailelerini terk edip çocukları ile hanımını bırakan bir aile yapısı olarak gözlemlediğimizde orada üzüldüğümüz en büyük noktalardan biri yükün tamamen anneye kalmış olması.

Şimdi, biz burada saha çalışmalarında özellikle sağlık il müdürlüğümüzün işin tedavi edici boyutunda AMATEM, ÇEMATEM gibi yöntemlerle, işte, testi kırıldıktan sonraki aşamalar fakat önceki aşamalara baktığımız zaman biz bu sahada elde ettiğimiz verilerle şunu gördük: Millî Eğitim, Aile ve Sosyal Politikalar, müftülükler, Gençlik ve Spor ve Kredi Yurtlar... Ki özellikle Kredi ve Yurtlar 18 yaş üzeri çocukların eğitim gördüğü yurtlar olması hasebiyle... Çünkü 18 yaşın üzerindeki bir kitlenin de, onların bile yavaş yavaş bu uyuşturucu müptelasına -hani “Eğitilmiş olan olmaz.” diye bir kaide var- artık böyle “Bir defadan bir şey olmaz.” diye başlamalarıyla hayatlarının karardığı bir döneme doğru gidiyoruz. Sahada özellikle ailelerle yaptığımız görüşmelerde bu konuyu bizim saha elemanlarımız -sosyolog veya psikologlar, o anda ailenin yanına kim gitmişse- gördüklerinde hemen özellikle çocukları bir kenara bırakıp evde bulunan aile reisiyle çok sıkı bir şekilde rehberlik yaparak, yani orada uyuşturucu ve kötü birtakım alışkanlıklardan dolayı -az önce Toroslar Belediye Başkanımızın da dediği gibi- aileleri bilgilendirme ve takip... Biz özellikle bu ailelerin bu işin batağına dönük çocukların oradan daha çok yeşerebileceğini... Ki çünkü maddi yoksulluk içinde bulunan bu ailelerde bu çocukların, eğer önlem alınamazsa, ileride “torbacı” diye tabir ettiğimiz bir grup içine girip toplumun içine karıştıklarını görüyoruz. Ailelerle sıkı bir iletişimle, sıkı bilgilendirmeyle, gerek onları kuruma çağırma gerekse ailenin içine defalarca giderek sıkı bir eğitimden geçirerek biz bu işi çözebileceğimizi düşünüyoruz. Çünkü neticede anneye biz çocuğunun onun ne kadar kutsal olduğunu söylediğimizde ve bunu ona gösterdiğimizde ve aileye de “Bu çocuğunu ne zaman, nerede, ne olursa olsun lütfen ama lütfen takip et çünkü senin çocuğun evde ebeveynlerden biri olmadığı için suç ortamına daha çok adapte olabilecek -gerek kullanıcı olarak gerekse ileride satıcı olarak- bir çocuk...” Bunu ailelerde hissettiğimiz anda o aileyi sıkı bir şekilde tekrar kuruma çağırıp tekrar görüşme ve bu görüşme neticelerinde eğer ailede son bir çare... Orada şunu görüyoruz: “Ya, ben bu mahallemi, bu bulunduğum semti değiştiremediğim sürece çocuklarımı kaybediyorum.” diyen aileler olduğunda -ki oluyor- hemen ilçe sosyal yardımlaşma vakıflarımızla irtibata geçip, bu aileyi o mahalleden uzaklaştırıp başka bir yere götürme, orada kendisine ev kiralama, bizim de SED modelimizle o anneyi destekleyerek o çocuğun okula devamını sağlama...

Şimdi, 3 bin aile dedik. Bu 3 bin aile aslında az bir rakam değil ve bu 3 bin ailenin içinde her birinde 3’er, 5’er çocuk olduğu zaman düşündüğümüzde yaklaşık 10 binin, 15 binin üzerinde bir çocuk kitlesiyle karşı karşıya kalıyoruz ki bu ailelere biz ve az önce saydığım kurumlar ne kadar etkin, ne kadar verimli, ne kadar üstüne basa basa eğitimimizi, bilgilendirmemizi yaparsak bu çocukları ancak bu şekilde kurtarabileceğimizi düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Şimdi, tabii, maddeye bulaştıktan sonra bu gençleri maalesef kurtaramıyoruz. Ben de belediye başkanlarımızın dediğine katılıyorum; bu gençleri mutlaka bir şekilde spor olsun, müzik olsun farklı sosyal aktivitelere yönlendirmemiz lazım. Bizim şöyle il olarak bir şansımız var, bazı illerle kıyasladığımızda: 2013 yılında Akdeniz Olimpiyatları nedeniyle gerçekten çok güzel tesisler yapıldı. Bunu hem belediyelerimiz hem STK’lerimiz, il spor müdürlüğümüzün projeleriyle yapılacak projelerle bence çok iyi kullanabiliriz. STK’leri de bu konuda destekliyoruz. Sayın Valimiz de buradalar. Gençleri mutlaka bir şekilde ya spora ya sanata, sosyal aktivitelere yönlendirmemiz lazım.

Bürokrat arkadaşlar bittiyse STK'lerimize söz vermek istiyorum.

AMATEM'den sorumlu hekim arkadaşımız, buyurun.

MERSİN AMATEM KLİNİĞİ PSİKİYATRİ UZMANI DR. OĞUZHAN DOĞAN - Teşekkür ederim.

AMATEM sorumlu hekimiyim, psikiyatri uzmanıyım; yaklaşık iki yıldır AMATEM'i çalıştırıyorum.

Öncelikle, değerli katkıları için herkese teşekkür ediyorum. Trajedinin ortasında durduğumuz için de bir iki sözcük söylemek istiyorum çünkü çok değerli öneriler de geldi. Biraz da teknik bir bağlama oturtmak istiyorum süreci.

Şimdi, madde bağımlılığı tedavisi üç aşamadan oluşan bir süreç: Tedavi, rehabilitasyon ve sosyal entegrasyon. Tedavi kısmı bugün ülkemizde Sağlık Bakanlığı tarafından kurulan ve işletilen AMATEM'lerde ücretsiz olarak yapılmaktadır ve herkesin faydalanacağı bir şekilde kanunlar dizayn edilmiştir, herkes ücretsiz bir şekilde faydalanabilir.

Bizden sonra, rehabilitasyon ve sosyal entegrasyon aşamaları diğer birimlerin görevidir. Diğer birimler, bu konularda yasal mevzuat ve gerekli düzenlemeler yapılmadığı için, şu anda atıl olarak durmaktadır. Sağlık Bakanlığının bir rehabilitasyon ve sosyal entegrasyon projesi şu anda mevcuttur; biz bunun çalıştayına katıldık, minimal işleyiş kılavuzunu hazırladık. Sağlık Bakanlığının önümüzdeki günlerde rehabilitasyon ve sosyal entegrasyon basamağını bütün toplumda yaygın bir şekilde uygulayacağını umut ediyoruz. İşin teknik boyutu bu.

Birkaç tane öneri oldu, onunla ilgili aydınlatma yapmak istiyorum. Sayın Kaymakamımız kadın sığınmaevinin AMATEM olabileceğini ifade etti, kadın AMATEM'i. AMATEM'ler özellikli yapılardır; yani, camları kırılmaz, tuvaletleri belli yapıdadır, aynaları duvara gömülmüştür, içinde laboratuvar bulunması gerekir. Ruhsat alması çok zor yapılardır. Biz iki yıldır uğraşıyoruz, ruhsat alma aşamasına geldik. O nedenle, önerisi çok değerli fakat biz Sayın Başkanın, İbrahim Genç Başkanımızın ve Sayın Büyükşehir Belediye Başkanımızın kadın AMATEM'i yapılma sözünü daha dikkatli düşünmemiz gerektiğini, belki, düşünüyoruz. 19 yataklı bir AMATEM yeterlidir; 19 yatağın üzerinde mevzuat değişir, personel sayısı artar, vesaire. 19 yataklı bir çocuk AMATEM'i ve kadın AMATEM'i yapmak mümkün; aramız var, bizim AMATEM'imizdeki laboratuvarımız ortak olarak kullanılır, rehabilitasyon imkânlarından herkes yararlıdır. Bu konudaki sözü de almış olarak hissediyorum çünkü kadın hastalar bizden bunu bekliyor, toplum bunu bekliyor. Sayın Kaymakamımızın...

MERSİN YENİŞEHİR KAYMAKAMI MUSTAFA KILIÇ - Binayı görmeden karar vermeyin bence. Gördünüz mü?

MERSİN AMATEM KLİNİĞİ PSİKİYATRİ UZMANI DR. OĞUZHAN DOĞAN – Şöyle: O çalıştayda o binadan söz edildi; orayı biz rehabilitasyon merkezi olarak harika bir kurum olarak işletebileceğimizi düşündük. Yani, orası -rehabilitasyon kanunu, mevzuatı şey yapınca- hem merkezde, madde bağımlılığının yoğun olduğu bir yerde çok uygun bir merkez olabilir; bu şekilde ifade edeyim.

İkincisi: Biraz önce bütün konuşmacıların değindiği gibi, madde bağımlılığının en önemli yolu aydınlatma, bilgi vermektir. Şu anda toplumda büyük bir enerji var; yani, madde bağımlılığı konusunda politikacılar da, sivil toplum kuruluşları da, hekimler de, herkes bu konuda bir şeyler yapmak istiyor. Çocukların ahlaki değerleri en iyi algıladığı yaş ilk altı yaştır; benim oğlum var, kırmızı ışıktaki durduğum zaman alkışlıyor beni mesela; bu, böyle bir şeydir. Çocuklara bu dönemde her döneme uygun bir eğitim verilmesi gerekir; meraklarının ciddi, tutarlı bir bilgiyle doyurulması gerekir. Bu nedenle, Yenişehir Kaymakamımızın söylediği diğer şey çok önemli: Derslerde, okul derslerinde uyuşturucu madde bağımlılığı ders olarak okutulabilir; bu, herhâlde Meclisin çıkartacağı bir yasa ya da mevzuatla mümkündür. Bu da somut bir öneri olarak dikkate değer.

Onun dışında, yine Meclisin yasa olarak düzenleyebileceği iki konu var. İlaçların geri ödenmesi; madde bağımlılığında çok iyi ilaçlar var, artık madde bağımlılarının önemli bir kısmını tedavi ediyoruz. Yani, şeker hastalığı nasıl tarihe karışmadıysa madde bağımlılığı da tarihe karışmayacak ama tedavi edeceğiz; bir fark yok aralarında. AMATEM’ler ya da oradaki tedavi süreçlerinde önemli bir sonuç alıyoruz. Yani, hastayı yirmi gün yatırdığımız için bize çok minnettar kalan aileleri görüyoruz, her şeyden önce onu söyleyeyim. Bu konuda geri ödemesi olmayan, madde bağımlılığında kullanılan üç dört kalem ilaç var; bunların da geri ödemesi kapsamında sizin çok değerli katkılarınız olabilir. Bunun da tutanaklara, belki, geçmesi iyi olabilir.

BAŞKAN - Hangi ilaçlar Doktor Bey?

MERSİN AMATEM KLİNİĞİ PSİKİYATRİ UZMANI DR. OĞUZHAN DOĞAN - Kokain bağımlılığında kullanılan bir kokain aşısı var, Vanoxerin consta etken maddeli; dokuz aylık tedavi 12 bin lira. Üç aylık dozlar hâlinde kullanılıyor. Şu anda reçeteler çıkmaya başladı. Kokain çok pahalı bir madde, bütün toplumu tehdit eden bir madde; eroinden farklı bir madde, yapısı gereği. Eroinin özel bir ilacı var ve biz veriyoruz, sıkıntı yok ama kokainde böyle bir şey var.

İkincisi: Eroin tedavisinde kullanılan bir aylık depo preparat var; bu da sürekli ilaç kullanmak istemeyen, depo preparat kullanmak isteyen hastalarımıza önemli bir tedavi seçeneği sağlar. Bu ikisi şimdilik aklıma gelenler. Bunlardan birinin ismi Vivitrol, birisi Vanoxerin consta. İlaç eczacılık kurumlarında bunlar vardır diye düşünüyorum.

Bir de, zorunlu yatış. Madde bağımlılarının zorunlu yatışı 432’nci madde kapsamında değerlendiriliyor. 432’nci madde ayrıntılı bir tanımlama yapmamış; “toplum sağlığı, vesaire açısından risk yaratabilecek hastalar, kişiler” demiş fakat AMATEM de rıza esasına dayanır. Burada, 432’nci maddeyi denetimli serbestlik kapsamında bir düzenlemeyle kişiyi o anda mecbur etmek yerine seçenekler mecbur etmek konusunda desteğiniz olabilir.

İlginiz için çok teşekkür ederim, saygılar.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, STK’lerimizden MERBADER Dernek Başkanımız burada; Uyuşturucu ile Mücadele Dernek Başkanımız Mustafa Bey var. Bir de, kaç derneğimiz var? Özellikle madde bağımlılığıyla ilgili derneklerimizden iki derneğimiz var. Tabii,, iki saati de geçti. Kurum müdürlerimiz, başkanlarımız da... Süremizi de aslında biraz aştık. Bir saat, iki saat, bir gün, bir hafta, bir ay bile konuşsak bu işin sonu gelmeyecek, mutlaka çözüm önerileri her türlü değişecek; üç sene sonra, on sene sonra gene farklı bir görüş ortaya çıkacak.

Bize Türkiye Büyük Millet Meclisinde kanun yapıcılar olarak özellikle mevzuat hususunda önereceğiniz, hani, kendi yaptığınız, tabii, yapacak olduğunuz projeleri çok uzun uzun anlatmanızdan ziyade sonuç odaklı bir konuşma yaparsak memnun olurum.

Buyurun.

MERBADER BAŞKANI NİZAMETTİN KILIÇ - Sayın vekillerim, sayın belediye başkanlarım ve değerli hazrun; hoş geldiniz. Bizleri de davet ettiğiniz için ayrıyeten teşekkür ediyorum.

Mersin Hayata Bağlananlar Derneği 2017 Ağustos ayında kurulmuştur. İçişleri Bakanlığınca akredite edilen derneklerden biriyiz, 9 dernekten biriyiz. Şu anda, akredite edilen 26 derneğe çıktık.

Öncelikle, İl Sağlık Müdürlüğü zaten sunumda derneğin projesinden bahsetti. Şu ana kadar toplamda 12 sınıf anneleri, okul aile birliği, muhtarlar, din görevlileri ve STK’ler seminerlerimizi tamamladık önleyici faaliyetler kapsamında. Bu hafta yine iş dünyasıyla, iş adamlarıyla bir araya geleceğiz; onlarla alakalı çalışmalarını ve önerilerimizi sunacağız. Onun haricinde, bu hafta, önümüzdeki hafta itibarıyla başlayacak 100 genç arkadaşımıza moderatör liderlik eğitimi vereceğiz; uyuşturucu

ve madde bağımlılığıyla alakalı 5 ayrı modüllü -hukuk modülü, narkotik modülü, uyuşturucu madde modülü, kişisel gelişim ve TYP olmak üzere- beş günlük, kırk saatlik bir eğitim vereceğiz 100 arkadaşımıza. Bunların sınav sonucunda da 50 arkadaşımızı Çanakkale gezisine götüreceğiz ama Bursa Belediyesiyle görüştük, Bursa’da da bir rehabilitasyon merkezi yapılmış, orayı da bir ziyaret edeceğiz 50 arkadaşımızla beraber ayın 30’unda inşallah. Derneğimiz şu anda tabii ki madde bağımlılığıyla ilgili çalışmalarını “önleyici hizmetler” olarak devam ettirmekte. Tabii ki madde bağımlıları geldiği zaman çeşitli kurum ve kuruluşlara yönlendiriyoruz hem şehir içi hem şehir dışı ama Sayın Burhanettin Başkanımızla yaptığımız ziyarette kendisi bizleri onore etti ve güzel bir yerin olduğunu ve burada bir rehabilitasyon merkezinin yapılabileceğiyle alakalı görüşünü bildirdi. Hülya Hanımgillerle birlikte biz ziyarette bulunduk ve tesisi gördük, aslında çok makul ve uygun bir tesis, Mersin’e rehabilitasyon merkezi olarak kazandırılabilir bir tesis. Yapılırsa çok mutlu olup kentimizdeki uyuşturucu sorunun da bir nebze de olsa önüne geçmiş olacağız.

Sayın vekillerimiz, şimdi, derneğimiz “akredite edilmiş” derken biraz onu açıp onun üstünden birkaç öneride bulunmak istiyorum. Uyuşturucuyla mücadele denildiği zaman, Türkiye’de 265 tane uyuşturucuyla mücadele derneği var uzun yıllardır. Tabii, bu derneklerin içerisinde kimi ticaretini yapıyor kimi madde bağımlılarına umut verip çeşitli bahanelerle paralar topluyor ve insanları yarı yolda bırakıyor. O yüzden de bu konu çok hassas bir konu, Dernekler Daire Başkanlığımızla da bunu konuştuk. Bu derneklerin önüne geçilebilmesi için çeşitli denetimlerin yapılıp ve devletin kontrolü altında dernekler hâline getirilip daha düzgün bir şekilde yürütülmesini sağlamak, devlet kontrolü altında, bu çok önemli. Derneğimizin kurulması ve bu sürece kadar da Sayın Valimiz Ali İhsan Su Bey her telefon açtığımızda telefonun başında olduğu için ve Emniyet Müdürlüğümüzün yapmış olduğu operasyonlar ve diğer kurumlarımızın yapmış olduğu çalışmalardan dolayı ayrıyeten teşekkür ediyoruz çünkü bir STK’nın önünü açan çalışmalar bunlar. Sivil toplumun gücünü alarak hareket ettiğimiz için dernek olarak çok fazla başarı elde ediyoruz.

Geçen hafta STK buluşması yaptık sayın vekilim. STK buluşmasında katılan 120 tane STK’miz ortak bir deklarasyon yapmak istediklerini, Mersin’de uyuşturucuyla alakalı çeşitli çalışma ve projeler yapmak istediğini söyledi. Bu konudan dolayı da ayrıyeten biz mutlu olduk çünkü STK’lerin gücü çok önemli bu konuda, hassas. Birazdan Mustafa Bey de bu konuyla ilgili detayları size vermiş olur sayın vekilim. Projelerimize verilen desteklerden dolayı da ayrıyeten sizlere biz teşekkür ediyoruz çünkü sizlerin Ankara’da derneklere sağlamış olduğunuz katkılar çok önemli ki verdiğiniz fikirler bizim için daha önemli, önümüzü ve ufkumuzu açıyor.

Çok teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum sayın vekilim.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ediyoruz, çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

Mersin Uyuşturucuyla Mücadele Dernek Başkanımız Sayın Mustafa Ongun konuşacaklar.

MERSİN UYUŞTURUCU İLE MÜCADELE DERNEĞİ BAŞKANI MUSTAFA ONGUN
– Sayın Valim, sayın milletvekillerim, sayın komutanlarım, Emniyet Müdürüm, Sağlık Müdürüm, başhekimlerim, kıymetli hazırun ve kaymakamlarım, sayın belediye başkanlarım; konuşmama başlamadan önce hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum, Allah’ın rahmeti, bereketi üzerinize olsun.

Şimdi, arkadaşlar “Yiyen mi bilir doğrayan mı bilir.” diye bir atasözü var. Ben 74 yaşındayım, on senedir sokaklardayım. 119 yaşında vefat etmiş dedemin vasiyeti yerine getirmek için sokaklardayım fakat yalnız kalıyoruz. Şu anda burada bir ümit doğdu. Önce Sayın Genç Başkanımı kutluyorum, uyuşturucuyla ilgili her babayığit bu işi üstlenemez çünkü bunun ucunda ölüm var, uyuşturucu baronları

insanı affetmiyor, çok tehdit aldık ama Allah’a inanan, Allah’ın yolunda yürüyen, insanlığa hizmet eden insan hiçbir şeyden korkmaz. Komutanlarımı da kutluyorum, tebrik ediyorum Türk ordusunu, şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyorum.

Şimdi, ülkede bir ahlaki çöküntü var. Siz sayın vekillerim buradasınız; Allah rızası için, Nur suresinin 2’nci, 3’üncü, 4’üncü, 5’inci ayetini, Ahzab suresinin 38’inci ayetini, Bakara suresinin 178, 179 numaralı ayetini yasal hâle getirmek için -ahlaki çöküntünün bitmesi için, hırsızlığın, namussuzluğun, affedersiniz, bitmesi için bunların olması gerekiyor- bu ayetleri lütfen bir inceleyin ve Mecliste bunu gündeme getirin, bu çok önemli.

BAŞKAN - Mustafa Bey, özellikle bu madde bağımlılığıyla ilgili önerileriniz varsa onları alalım.

AKİF EKİCİ (Gaziantep) – Ne yapabiliriz, onları söyle.

MERSİN UYUŞTURUCU İLE MÜCADELE DERNEĞİ BAŞKANI MUSTAFA ONGUN – İşte önerilerim, oraya geliyorum bak.

Ben 7 tane randevuevini kapattırdım. Niye? Uyuşturucu dağa, teröre eleman temin ediyor; beyaz kadın ticaretinden yine para kazanıyorlar; silah alıyor, cephane temin ediyorlar uyuşturucunun parasından. Şimdi, onun için uyuşturucu hiç başka bir şeye benzemez.

74 yaşındayım, çok şey yaşadım. Şimdi, bu olaya burada, sadece bu salonlarda konuşmakla değil... Ben sokaklardayım, lütfen çıkın sokaklara. Sokaklara gittiğiniz zaman çok şeylerle karşılaşıyorsunuz. Bir kadın ağaçtan düşmüş, niye beni arıyorlar? Devlet, belediyeler, sivil toplum kuruluşları, kaymakamlar, hastaneler orada dururken niye beni arıyorlar? Benim haberim oluyor, her tarafa ben haber veriyorum. Sebep ne burada? Ha, ben sokaklarda olduğum için “Bu amca her şeyi yapar.” Amcanın bir gücü yoktur ancak amca bildiriyor; sosyale bildiriyor, kaymakamlıklara bildiriyor...

Ben Sayın Akdeniz Kaymakamını da kutluyorum. Yedi senedir madde bağımlılarının ailelerine, çocuklarına ben bakıyorum. Allah razı olsun, onun vasıtasıyla ev tuttuk beraber, o kira bedelini karşıladı, ben de ev eşyalarını topladım, sağdan soldan toparladım, dilendim. Bu yaşta dileniyorum, 3 tane tır sattım, başka verecek bir şeyim kalmadı, bitirdim ve şu anda da dileniyorum, iş adamlarına gidiyorum, belirli yerlere gidiyorum. Bir kadın aç kalmış, çok kötü durumda, bir polis arkadaş... Allah razı olsun polislerden, Allah razı olsun jandarmalarımızdan. Onlarla da devamlı irtibatımız var, onlar güzel çalışıyorlar. Şimdi, aç kalmış, arıyor. Ne yapmam gerekiyor? En önce bir şeyler götürüp onun karnını doyurmamız gerekiyor. Bunu yapmadığımız takdirde bir kadın, çocukları aç kaldığı zaman her şeyi yapar mı, yapmaz mı? Yapar. Niye? Çünkü çocukları için, kendi için değil. O zaman biz bunu öğrenip de insanlar olarak, toplum olarak ona elimizi uzatmıyorsak o kötü yola düştüğü zaman Allah bizi cezalandırır mı cezalandırmaz mı? Biz bu felsefeyle çalışıyoruz.

Şimdi, burada yapılacak çok güzel şeyler var. Uyuşturucuyla mücadele rehabilitasyon tarım köyünü yapmadığımız takdirde neyi yaparsanız yapın bu işin üstesinden gelemeyiz. Ben on senedir çalışıyorum, on senede Adana’ya en az 30-40 insan götürdüm. Artık yazışmalar yapa yapa –Sayın Cumhurbaşkanımızla da Başbakanıken görüştük, Allah razı olsun ondan- ve içenin hiç cezası yoktu, bir kapıdan çıkıp diğerinden gidiyorlardı. Şu anda içenin cezası var.

BAŞKAN – Mustafa Bey, sizin dernek kaç yıldır faaliyette?

MERSİN UYUŞTURUCU İLE MÜCADELE DERNEĞİ BAŞKANI MUSTAFA ONGUN – Benim dernek dört yıldır faaliyette ama ben bir siyasi partide beş yıl uyuşturucuyla mücadele komisyon başkanlığı yaptım, o zaman çok güzel çalışmalar yaptım.

BAŞKAN – Şu anda derneğiniz bu madde bağımlılılarıyla ilgili herhangi bir proje...

MERSİN UYUŞTURUCU İLE MÜCADELE DERNEĞİ BAŞKANI MUSTAFA ONGUN – Proje yaptırıyorum çünkü -ne diyorum- 3 tane tırım vardı, bitti, yeryüzünde dikili ağacım yoktur çünkü imkânım yok, eşim hastalandı, eşim hastalanınca her şey kaldı, eşim kanser hastası, kalp hastası, onunla uğraşıyorum.

BAŞKAN – Geçmiş olsun.

Şimdi, biraz daha hızlandırırsak, toparlayabilirsek memnun olurum.

MERSİN UYUŞTURUCU İLE MÜCADELE DERNEĞİ BAŞKANI MUSTAFA ONGUN – Toparlayacağım.

Şimdi, mesele şu: Ben derneğime yer istiyorum. Dünya kadar yer var, yıkıyorsunuz, yıkacağımıza şey yapın da çalışın, bu tür olaylarda uğraşan insanlara, o derneklere... O yıkılan yerleri yıkmayın, yapın.

Belediye başkanlarımız burada, Allah razı olsun. Ben köşe yazımda da yazdım İbrahim Başkanımı, ondan sonra, Toroslar Belediye Başkanımı; Allah razı olsun bunlardan, içmeden engel olmak için büyük işler yapıyor. Toroslar Belediye Başkanı beni üç buçuk saat gezdirdi. Çok insan; eğer o olmasaydı, o projeleri olmasaydı şu anda yüzde 24 değil, yüzde 50'ye çıkardı Mersin'de. Bunun yanı sıra, diğer belediye başkanlarımız da bir mücadele veriyorlar. Belediye başkanlarımızın hepsiyle birleşerek devlet, millet el ele, iş adamlarıyla beraber, Allah rızası için uyuşturucuyla mücadele rehabilitasyon tarım köyünü kurmamız gerekiyor. Bir: Çocuğu AMATEM'e yirmi bir gün alıyoruz, sokağa salıyoruz, gene "selamünaleyküm", yine başlıyor; ben içlerindeyim çünkü. AMATEM'in başhekimiyiyle de zaman zaman görüşüyoruz; Allah razı olsun, gene de günde en az 70-80-100 kişiye bakıyor, kutluyorum, tebrik ediyorum. Arıyorlar, telefon ediyoruz.

Şimdi, burada yapılacak bu dediğim tarım köyünü kurduğumuz zaman, sabahdan öğleye kadar sportif faaliyetler, tarımda çalışacak, yorulacak, hışı çıkacak, öğle yemeğini yedi mi uykusu gelecek. Öğleden sonra mesleki eğitim atölyeleri oluşturup bunlara mesleki eğitim vererek, altı ay içerisinde bunların sertifikalarını da verip İŞKUR'la beraber, iş adamlarına da söyleyerek, bu konuda bu çocuklara iş vermek için yukarıdan da bir yasal düzenleme yapılırsa... Yani, mutlaka onun olması gerekiyor. Bu, çocukları kurtarır ama düşmeden önce... Şimdi, yerim yok. Evim nerede biliyor musunuz, derneğim? Sırtımda, evde. Niye? Şeyi ödeyemedim. Tırlarım gitti. Ödeyecek sadece 1.300-1.400 lira maaş alıyorum BAĞ-KUR'dan. Ne yapmam gerekiyor? Hiçbir yerden bir yardım alamıyorum. Valiliğe müracaat ettim, kaymakamlara; herkesin bir sıkıntısı var, onların da bir ödenekleri var. Yani, burada yapılacak bir şeyler lazım. Ne yapmam gerekiyor? Yemin ediyorum, şu anda 100'e yakın evle ilgileniyorum, dul ve yetimlerle, 100'e yakın eve yiyecek topluyorum. Yani, bunlar sadece sosyalin verdiği yardımla yetinmiyor, yetinmiyor da. Listeleri getireyim, koyayım önünüze, bakın neler yapıyor.

Burada yapılacak şeyler: Müşterek, el ele bu toplantıları daha geniş tutup yapıcı bir şeyle, Meclisle beraber... Bakın, şu anda ben yazı yazdım, gönderdim Cumhurbaşkanına, 4 tane dosya verdim Mersin'le ilgili ama dönülmüyor. Niye dönülmüyor? Lütfen bunları bir sorun. Başbakanıma, Cumhurbaşkanına yazdığım yazılar ellerine mi geçmiyor, hâlâ yanlarında FETÖ'cüler mi var yani şüpheleniyorum? Yani, o yazıların mutlaka ellerine geçmesi lazım; bana dönüyorlardı daha önce.

BAŞKAN – Mustafa Bey, kapatacağız. Teşekkür ederim, sağ olun.

MERSİN UYUŞTURUCU İLE MÜCADELE DERNEĞİ BAŞKANI MUSTAFA ONGUN - Ben şimdi sabaha kadar konuşsam konuşurum ama şimdi zaman kısıtlı, insanlar artık daraldı. Burada yapacağımız bir şey yoktur. Bu dediğim rehabilitasyon tarım köyünü yaparsanız... Belediyemiz, 5 belediye birleşsin burada, merkezi ilçeler ile Büyükşehir, beraber, müşterek... Antep yapıyor. Benim emmizadem Esenler Belediye Başkanı; 345 kişiyi tedavi ettirdi, yanına işe aldı. Yani, onlar yaparken bunların da yapması gerekiyor.

BAŞKAN – Evet, Mustafa Bey, çok teşekkür ediyorum.

MERSİN UYUŞTURUCU İLE MÜCADELE DERNEĞİ BAŞKANI MUSTAFA ONGUN - Ben konuşmamı bitirirken hepinizi saygı ve muhabbetle selamlıyorum. Bu toplantıyı yaptığınız için sizleri kutluyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sağ olun, teşekkür ediyorum.

MERSİN UYUŞTURUCU İLE MÜCADELE DERNEĞİ BAŞKANI MUSTAFA ONGUN - Ama bir de Sayın Büyükşehir Belediye Başkanım, Sayın Valimden, kaymakamlarımdan randevu talebinde bulunduğumuzda bize randevu verilmiyor; özel kalemlerinize lütfen bir bilgi verin.

BAŞKAN – Sonra onları yüz yüze görüşürsünüz.

Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

MERSİN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI BURHANETTİN KOCAMAZ – Ya, sen her yerde bu kadar konuşursan bizim zamanımız yok ki bu kadar.

MERSİN UYUŞTURUCU İLE MÜCADELE DERNEĞİ BAŞKANI MUSTAFA ONGUN – Ben hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. Allah’a emanet olun.

BAŞKAN – Sağ olun.

Şimdi, değerli milletvekili arkadaşlarımızdan katkı sunacak olan varsa son sözleri alalım, yoksa...

Sizin derneğiniz uyuşturucu madde bağımlılığıyla ilgiliyse söz vereyim ama madde bağımlılığıyla ilgili değilse arkadaşlar kusura bakmayın, buradaki bizim Komisyonumuzun esas kuruluş amacı madde bağımlılıkla ilgili.

AİLEMDER MERSİN İL BAŞKANI YASEMİN HATİCE KURT - Teklifler geliyor bana da.

BAŞKAN - Sizin derneğinizin bağımlılıkla alakası var mı?

AİLEMDER MERSİN İL BAŞKANI YASEMİN HATİCE KURT - Bağımlı olduktan sonra sıkıntı yaşayan çocuklar için ve özellikle bayanlar için teklifler geliyor bana.

BAŞKAN – Bir beş dakika lütfen, süremizi de çok aştık, bitirmemiz lazım.

Teşekkür ediyorum.

AİLEMDER MERSİN İL BAŞKANI YASEMİN HATİCE KURT - Sayın Valim, sayın belediye başkanlarım, sayın vekillerim; hoş geldiniz.

Bizlere, tedavi olduktan sonra mail ortamından ve şahsen müracaatlarda bulunuyorlar. “Biz tedavi oluyoruz ama tedavi bittikten sonra biz dışlanıyoruz, bizlere kimse sahip çıkmıyor, büyüklerimize bunları iletin.” dediler özellikle, ben bugün zaten o yüzden geldim. “Bizi sahiplenin.” diyorlar, ben tek başıma sahiplenemem. Tabii ki devlet var, ben yönlendirme yapıyorum ama bunlar da yetersiz kalıyor sanırım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

AİLEMDER MERSİN İL BAŞKANI YASEMİN HATİCE KURT - Ben teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Değerli vekillerim, Sayın Valim, çok kıymetli Büyükşehir Belediye Başkanım, ilçe belediye başkanlarım, İl Emniyet Müdürüm, Garnizon Komutanım, çok kıymetli kaymakamlarım, daire amirlerim; bu toplantı için tekrar Sayın Valimize teşekkür ediyorum. Tabii, burada kalmayacak; bu konuştuklarımızı daha sonra hayata geçirme noktasında eminim ki Mersin olarak, Türkiye olarak yapacağımız çok daha fazla işlerin olduğunu düşünüyoruz. Bu gençlerimizi, çocuklarımızı bir şekilde

bu hastalıktan, bu bataklıktan kurtarmamız gerekiyor. O nedenle de multidisipliner yaklaşım dediğimiz, bütün kurumlarıyla, kuruluşlarıyla beraber omuz omuza vererek çalışırsak bu işin üstesinden geleceğimizi düşünüyorum.

Ben tekrar sizlere katılımınızdan dolayı teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

Oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.17

